

nt
naš tednik

LETO XXXIX.
Številka 51/52
Cena 8.— šil.
(200 din)
četrtek,
24. decembra
1987

Poštnina plačana
v gotovini

Celovec P. b. b.
Erscheinungsort
Klagenfurt/
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt/
Poštni urad
9020 Celovec

Vsem rojakom doma in po širnem
svetu želijo blagoslovljene božične
praznike in srečno ter uspešno
novo leto 1988

Narodni svet koroških Slovencev
Naš tednik
Krščanska kulturna zveza
Koroška dijaška zveza

Blagoslovljen Božič in
srečno novo leto 1988

POSOJILNICA - ZVEZA BANK

Vaša prva
adresa
v denarnih
zadevah

ZADRUGA market

Vam po
ugodnih cenah
nudi
pestro izbiro
raznovrstnega
blaga

*Želimo Vam vesele
božične praznike
in uspešno novo
leto 1988*

*DRAGE ROJAKINJE,
DRAGI ROJAKI!*

*V imenu KEL želim vsem volilcem,
prijateljem in somišljenikom mirne
božične praznike ter veliko uspeha in
osebnega zadovoljstva v prihodnjem
letu*

Vaš

*KAREL SMOLLE
državni poslanec*

*Blagoslovljene
božične praznike
in uspešno*

novo leto 1988 *Vam želi*

KLUB SLOVENSkih
OBČINSKIH ODBORNIKOV

Fric Kumer
predsednik

Walter Gutovnik
tajnik

podžupan Janko Zwitter
zbornični svetnik

Vsem kmeticam in kmetom,
prijateljem in znancem
ter bralcem Našega tednika
želiva vesele božične praznike ter
srečno, zdravo in uspešno
novo leto 1988

SKUPNOST JUŽNOKOROŠKIH KMETOV

dipl. inž. Štefan Domej
zbornični svetnik

Je procentna klavzula protiustavna?

V torek je ustavno sodišče dostavilo razsodbo, po kateri je § 13 zakona o narodnostnih skupnostih protiustaven. Po tem zakonu je bila zvezna vlada doslej pooblaščenca, da z odredbami določa urade, pred katerimi je dopuščen tudi jezik manjšine kot uradni jezik. Odstavek 3 člena 7 avstrijske državne pogodbe je po mnenju ustavnega sodišča neposredno poraben, kar pomeni, da velja jezik manjšine pred vsemi uradi dvojezičnega ozemlja kot uradni jezik.

Ustavno sodišče se je v svoji razsodbi sicer ukvarjalo s pravnim položajem gradiščanskih Hrvatov, vendar dopušča podobne sklepe tudi za Koroško. Uradi, ki se sklicujejo na restriktivne odredbe iz leta 1977, ravnajo torej protiustavno.

Ustavno sodišče je nadalje jasno ugotovilo, da se lahko vsakdo, ne glede na svojo narodnostno pripadnost, poslužuje jezika manjšine pred uradi. Kaže torej, da so tudi procentne klavzule v zakonu o narodnostnih skupinah protiustavne.

Tisoče Avstrijcev je demonstriralo za naše pravice

Preteklo soboto je na Dunaju demonstriralo več tisoč Avstrijcev, med njimi mnogo pripadnikov slovenske narodne skupnosti na Koroškem, za ohranitev skupne dvojezične šole. Skoraj 1500 Slovencev se je s posebnim vlakom podalo v avstrijsko metropolo. Bili so zastopani vsi kraji dvojezičnega ozemlja, posebno pa še mladinci, ki so s tem prepričljivo dokazali, da jih resno skrbi prihodnost našega naroda. Daljšo reportažo o dunajski demonstraciji objavljamo na straneh 6/7.

Koroški simbol

Preteklo soboto je koroška delegacija podarila papežu Janezu Pavlu II. božično drevo, posekano v selskih gozdovih.

Škof Egon Kapellari je ob tej priliki prinesel pozdrave koroških vernikov — v obeh deželnih jezikih.

V imenu dežele pa je papeža pozdravil namestnik deželnega glavarja Erwin Fröhbauer. Samo v nemščini.

Sicer nas veseli, da je opozoril na simbolični pomen božičnega drevesa, ki je zrastle na dvojezičnem ozemlju.

Še bolj pa bi nas veselilo, če bi posnemal krškega škofa — in dal simbolu vsebino, ki bi mu dejansko odgovarjala.

Tako pa je le ostalo pri simbolu za koroško stvarnost.

-Kuj-

Slika:
Miha Dolinšek

„Kaj bo mi prinesla bodočnost? Me bodo, ko bom hodil v šolo, ločili od mojih prijateljev — zato, ker se bom učil tudi slovenščine? Prosim vse odrasle, ki odločajo o moji bodočnosti, da me ne pozabijo in da me ne ločijo od mojih prijateljev.“

Tednikov komentar

PIŠE JANKO KULMESCH

Za nami je teden, poln pomembnih dogodkov za vse prebivalce dvojezičnega ozemlja. Mirne vesti lahko zabeležimo, da so naša vprašanja bila (in so slej ko prej) v ospredju koroške pa tudi vseavstrijske pozornosti.

Tako npr. vprašanje tovarne Obir. Delavci so v torek pred osmimi dnevi organizirali demonstracijo pred deželno vlado in na Dunaj, ki je bila brez dvoma uspešno izvedena.

To pa je bilo možno predvsem zato, ker so prizadeti demonstrirali tudi svojo solidarnost med seboj. Proti zaprtju rebrške tovarne so

Da bodo vsaj v bodoče za nami, zato bo potrebno še mnogo resnega dela — in manj slepega se zanašanja.

Koroška „Volkszeitung“, glasilo „krščanske“ ÖVP, pa se je spet enkrat pokazala s svoje najbolj „krščanske“ strani — s tem, da napada slovenske duhovnike na način, ki ga niti največji nasprotnik Cerkve ne bi zmoget. Ingomar Pust je v komentarju (15. decembra) slovenske duhovnike dejansko označil kot „mafijo proti Koroški“. Pusta namreč moti, da je sto naših duhovnikov v pismu

Teden pomembnih dogodkov

protestirali vsi — neglede na strankarsko ali narodnostno pripadnost.

Škoda le, da tega niso od vsega začetka razumeli vsi, zlasti ne vsi sindikalni funkcionarji. Drugače se bi namreč ne mogli tako braniti proti slovenščini, bodisi na transparentu bodisi pri javnih govorih na demonstraciji.

Tako je le z zadnjo silo namreč uspelo Skupnosti južnokoroških kmetov, da je smela s slovenskim transparentom demonstrirati. Protestni govori obratnih svetnikov pa so bili sploh samo nemški, in to, čeprav obvlada nad 90 odstotkov uslužbencev Obirja slovenščino.

Upamo, da bodo odgovorni sindikalisti v bodoče ravnali v smislu resnične solidarnosti. Podobno pač, kakor so Slovenci že pred leti dokazali svojo solidarnost — ko je šlo za rešitev rebrške tovarne.

Da pozna mnogo Avstrijcev pravo solidarnost z našimi ljudmi, je dokazala sobotna demonstracija na Dunaju. Tisoče ljudi iz raznih zveznih dežel je prišlo — a iz Koroške na žalost le peščica „nemško govorečih demokratov“. Marsikateri Slovenec je z žalostjo v srcu ugotovil: „Na Koroškem smo bolj sami — le malo demokratov je z nami.“

zveznemu kanclerju Vranitzkemu protestiralo proti tri-strankarskemu sklepu.

Pust piše dobesedno: „Sedaj zahteva 100 slovenskih duhovnikov od Vranitzkega, da naj prepriča, da bi v dvojezičnih razredih nemško govoreče otroke poučevali nemško govoreči učitelji.“ Pust piše, da v pedagoškem modelu o „ločevanju ni govora“, da pa predvideva slovenskega učitelja za slovensko govoreče, nemškega pa za nemško govoreče otroke. To da je „idealna rešitev“, ker „v mednarodnem manjšinskem pravu velja načelo, da morajo učitelji izhajati iz narodnosti otrok“. Hkrati našim učiteljem očitava, da „hočejo v dveh generacijah napraviti južno Koroško dvojezično“.

Gospod Pust je odkrito povedal, kaj zagovornike pedagoškega modela najbolj moti — namreč dvojezičnost in dvojezični učitelji.

Tudi Hitlerja je svoj čas motilo, da Koroška ni zgolj nemška dežela. Zato so mu bili napoti vsi, ki so se borili za ohranitev slovenskega življa — zlasti naši duhovniki.

Takrat jih je Hitler izseljeval ali spravil v kacet.

Danes jih Pust primerja z mafijo.

Bo jutri zanje zahteval državnega tožilca?

Uslužbenci Obirja so demonstrirali v Celovcu in na Dunaju Tovarna Obir: Prva pogajanja na Dunaju bodo januarja

Piše Silvo Kumer

Delavci tovarne celuloze Obir so v torek, 15. decembra, z demonstracijo pred deželno vlado v Celovcu in pred uradom zveznega kanclerja na Dunaju opozorili javnost na nevarnost, da grozi ukinitve obratovanja v tej podjunski tovarni, ki je eksistenč-

Tisoč delavcev, sorodnikov in domačinov je pretekel torek zjutraj demonstriralo najprej pred deželno vlado v Celovcu, kjer je delegacija demonstrantov sprejel namestnik deželnega glavarja Erwin Frühbauer. Dejal je, da ima razumevanje za skrbi delojemalcev in da se bo deželna vlada zavzela za Obir. Menil pa je tudi, da so drugi okraj na Koroškem še znatno bolj potrebni podpore kakor velikovski.

S posebnim vlakom so se nato demonstrantni odpravili na Dunaj, kjer je delegacijo (Schlieber, Plautz, Pfeiffer, Blaschitz, Posod, Haller, Ganzer) sprejel zvezni kancler Vranitzky, ki je pokazal načelno pripravljenost za rešitev problema. Podporo v višini 700 milijonov šilingov pa je zvezna

vlada pripravljena dati le, če je projekt „Obir“ seriozen in če bo zagotovljeno odplačevanje posojila.

Na Dunaju so se pridružili demonstrantom tudi sindikalisti in obratni sveti dunajskih podjetij. Tudi zastopniki Skupnosti južnokoroških kmetov (SJK) z Jankom Zwitrom in dipl. inž. Domejem na čelu so se solidarizirali z delavci in so šli z demonstranti na Dunaj. Na Dunaju se je demonstrantom priključil tudi državni poslanec Karel Smolle, ki je v petek pred demonstracijo kot edini državni poslanec opozoril v parlamentu na problem Obirja. Eankopravnost pri razdeljevanju subvencij je nadalje zahteval predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov

Baurecht, Wiegele, Ulrich & Co. agitirajo

V torek, 15. decembra, je približno 80 učiteljev z dvojezičnih šol imelo v Celovcu informacijsko srečanje. Vabila je „Iniciativa — skupna šola“, katera predstavnik na zunaj je Albert Ulrich (ljudska šola Spodnja vas pri Rudih), dejansko pa jo vodijo ravnatelj LŠ na Bistrici v Rožu župan Othmar Baurecht, ravnatelj LŠ v Vrbi Franc Sattmann, žih-poljski ravnatelj Simon Strugger in inšpektor Wiegele. Namen srečanja je bil, da bi učitelji prepričali o prednostih pedagoškega modela.

Da kar na začetku zabeležimo: tega namena pobudniki iniciative prav gotovo niso dosegli. To dokazuje mdr. že dejstvo, da jim ni uspelo skleniti kake resolucije v podporo pedagoškemu modelu — čeprav je bila taka resolucija pripravljena in so jo nekateri narodnostno zagriženi učitelji tudi pričakovali.

To pa dokazuje predvsem tudi velika averzija učiteljev proti vplelavi drugega učitelja v istem razredu. Zato so se nekateri spraševali, zakaj nadzornika Wiegele in Welhs (oba sta bila navzoča kot gosta-predavatelja) „ne govorita ob istem času v istem razredu?“ Udeleženci informacijskega sre-

čanja niso bili samo dvojezični učitelji, temveč jih je bilo precej tudi enojezičnih. „Iniciativa“ ni vabila vseh dvojezičnih učiteljev oz. vseh učiteljev, ki poučujejo na dvojezičnih šolah, temveč jih izbirala. Očitno se je bala, obrniti se javno na tiste, v katerih imenu bi rada nastopala in govorila. Sicer pa so predstavniki „Iniciative“ Baurecht, Sattmann in Strugger v uradnem poročilu za tisk poudarili, da „naj bi asistenčni učitelj prišel z dvojezičnega ozemlja“ ter da „bo svojo informacijsko ponudbo po učiteljskih organizacijah razširila na učitelje in starše“. In še to: na celovško srečanje je prišlo iz kraja Celovec-dežela pičlih štiri (4) učiteljev.

nega pomena za ves velikovski okraj. Zvezni kancler Vranitzky je sprejel delegacijo demonstrantov in ji zagotovil, da bo 13. januarja Okološki fond preveril projekt „Obir“, kancler sam pa da se bo zavzel za hitro in nebirokratično rešitev

Za Obir so demonstrirali tudi Blaž Kordesch, predsednik KSOO Fric Kumer in zbornični svetnik dipl. inž. Štefan Domej (z leve).

Fric Kumer, ki se je skupno z občinskim odbornikom EL Železna Kapla Hanžičem in Smrtnikom, ter z občinskim odbornikom EL Ži-

tara vas Petkom udeležil demonstracije.

EL Železna Kapla je v tej zvezi izdala tudi poseben letak. Prav ta-

Pliberk: v letu 1988 manj dohodkov

Andrej Wakounig (EL) je dejal, da je občina Pliberk v preteklih letih preveč potratila denarja in preveč investirala v tako imenovane prestižne zgradbe. Posledice te finančne politike bo treba zdaj milliti, tako Wakounig.

Jože Partl (EL) je izpostavil važnost varstva okolja in pospeševanja gospodarstva, za oba resorja je po njegovem predvideno znatno premalo sredstev. Prav tako več sredstev za pospeševanje gospodarstva v občini je zahteval mandatarij SPÖ Aleschko.

Letni proračun je bil sklenjen z večino, le Jurij Mandl (EL) je glasoval proti, ker po njegovem občina ne podpira športnega društva Pliberk, enako kot ostala športna društva v občini.

160.000 šil. za Mikuscha

Predsednik kontrolnega odbora Andrej Wakounig je v svojem poročilu kritiziral previsoke izdatke župana Mikuscha za reprezentanč-

Na zadnji občinski seji so v Pliberku sklenili redni (49,55 milij. šil.) in izredni (2,2 milij. šil.) letni proračun za leto 1988. Občina bo imela v letu 1988 predvidoma znatno manj dohodkov in bo morala tako precej varčevati pri izdatkih.

ne namene. Mikusch potrebuje letno 160.000 šilingov za reprezentanco občine.

700.000 šil. škode na novem igrišču

Tudi novo nogometno igrišče ni bilo zgrajeno brez pomanjkljavev. Podjetje Swietelsky je izredno pomanjkljivo zaključilo dela na igrišču, škoda znaša pribl. 700.000 šilingov. Glavno krivdo so občinski mandatarij pripisali odgovornemu arhitektu Wilaneku, ki ni dosledno izvršil svoje kontrolne funkcije. Predsednik kontrolnega odbora Wakounig pa je tudi nakazal nedoslednost odgovornega referenta mag. Raimunda Grilca (ÖVP), ka-

teremu ni uspelo v redu izvršiti milijonskega projekta.

Klavnica: SPÖ ni glasovala z ÖVP

Želje, ki je bila mandatarij Stöcklu (ÖVP) posebno pri srcu, SPÖ in EL nista izpolnila. Kot znano, je Stöckl z vso vnemo zahteval restavracijo oz. sanacijo stare klavnice (Schlachthof) v Pliberku. Pred pol letom je občinski svet že sklenil podrtje starega poslopja, Stöcklu pa je uspelo še enkrat spraviti to vprašanje na dnevni red občinske seje. Tokrat pa koalicijski partner SPÖ ni glasoval z ÖVP. Zdaj bodo končno podrti to poslopje. Čeprav je v tem vpra-

Škocijan podpira dvojezični otroški vrtec

Neobičajna soglasnost vlada v občinskem odboru v Škocijanu: tako so na zadnji seji pred božičem sklepali kar pri 20 točkah dnevnega reda štiri frakcije soglasno. Edino pri poročilu kontrolnega odbora — predseduje mu slovenski odbornik dipl. inž. Franci Koncilija — se je odbornik ÖVP Kern neutemeljeno obregnil ob slovenskega odbornika. Neupravičeno kritiko Kerna je zavrnil socialist Blažej.

Soglasno so sklenili tudi proračun za prihodnje leto v višini 89,2 milijonov šilingov. Sestavljen je zelo realistično, kar je predvsem zasługa pristojnega uradnika Milnarja, ki vzhledno in korektno vodi finančni oddelek občine.

Prihodnji proračun je že ves v znamenju gradnje igrišča za golf, kar pomeni za občane, da bodo občutili zmanjšanje prostovoljnih izdatkov občine pri drugih postavkah. „Prihodnja leta do 1990 bodo pač trda,“ je menil tudi župan Hozler.

Kljub temu pa je tudi tokrat spet predvidena finančna podpora slovenskim ustanovam: dvojezični vrtec v Št. Primožu bo dobil 75.000,— šilingov, za vzdrževanje Kulturnega doma SPD „Danica“ bo občina prispevala 50.000,— šilingov. To je tudi sad konstruktivnega dela slovenske frakcije v občinskem odboru, ki so jo tokrat zastopali Franci Koncilija, Franci Polzer in Gregor Slugoutz.

B. S.

Demonstracija v Burgtheatru

V četrtek, 17. 12., so tudi v Burgtheatru opozorili na grozeče posledice ločevanja otrok. Po končani predstavi so z galerije vrgli dobrih tisoč letakov. Simbolika akcije: medtem, ko se Avstrija tudi po zaslugah Burgtheatra postavlja z visokim nivojem svoje kulture, istočasno dopušča, da majhna, toda bogata slovenska kultura izumira.

šanu šlo za željo posameznega mandatarija, je bilo pa ne očitvidno, da koalicijska VP/SP le ne funkcionira tako, kakor si to marsikateri želijo.

Kako je glasoval Kotschnig?

Tudi protokol zadnje seje, ki je bila v ospredju diskusije o otroškem vrtcu, je skrbel za razburjene duhove. Mandatarjem ÖVP namreč ni šlo v glave, zakaj je mandatarij FPÖ Kotschnig glasoval za predlog EL, ki je predlagala odstavitev točke o otroškem vrtcu z dnevnega reda. Na drugi strani pa naj bi glasoval proti dvojezičnemu otroškemu vrtcu.

Vodja občinskega urada Sourij pa je raztolmačil položaj in dejal, da je Kotschnig glasoval proti dvojezičnemu otroškemu vrtcu in to pustil tudi tako protokolariti.

S. K.

SEDEM TISOČ DEMONSTRANTOV ZAHTEVALO:

Ločevanjski model naj zvezna

Medtem ko so se na uradu zveznega kanclerja pogajali za rešitev, so na trgu pred njim spregovorili večtisočglavi množici: univ. profesorica dr. Erika Weinzierl, dr. Hermann Langbein, preživetnik Auschwitzta in publicist, župni upravitelj Pep Marketz in dunajski učitelj Reichmayer, ki je bil letos za teden dni s svojim razredom gost božjegrabske šole in je izpovedal solidarnost z nami.

Ko je množica zvedela, da razgovori z ministrom Löschnakom niso bili uspešni (vlada ne odstopa od ločevanjskega modela), je z žvižganjem in klicanjem parol izrazila svoje ogorčenje. 16. januarja se bojo razgovori nadaljevali.

Erika Weinzierl je dejala, da govori iz dveh razlogov: iz solidarnosti s koroškimi Slo-

venci in kot zgodovinarica. Kot strokovnjakinja je razgrnila zgodovinski razvoj slovenskega vprašanja na Koroškem in izrazila svojo veliko skrb, da v doglednem času ne bo več koroških Slovencev, če bo šel razvoj tako naprej. In ločevanje v šolah ta razvoj le pospešuje.

Dr. Hermann Langbein je dejal da se bliža spomin na čas, ki se mu Avstrija ne bo mogla izogniti z nekaj praznimi frazami. „Ne smemo pozabiti, kaj so Avstrijci, med njimi številni Korošci kot Globočnik in Lerch, ki sta vodila kacete na Poljskem, tedaj storili.“ Potem je opozoril na oportunist in zlaganost odnosa Avstrije do lastne preteklosti in s tem tudi do narodnih skupnosti: „Ko se je Avstrija po vojni borila za svobodo, se je med dru-

gim sklicevala na antifašistični boj na Koroškem — to je bil boj koroških Slovencev — in prav zaradi tega boja se je izognila v državni pogodbi odstavku, da je so kriva. A komaj je bila državna pogodba podpisana, so na antifašistični boj pozabili in koroškim Slovincem začeli jemati pravice.“

Langbein je opozoril na to, da bi v Avstriji nastalo veliko ogorčenje, če bi Italija na južnem Tirolskem sklenila kaj proti volji južnih Tirolcev. Prav zato naj podobnega ne stori koroškim Slovincem, ki se jim je zahvalil za politično kulturo, ki „ste jo negovali tudi v času, ko so se drugi skrivali za uniformo s kljukastim križem“. Pokopališče v Selah pa je imenoval spomenik boja koroških Slovencev proti nacizmu.

Pep Marketz je dejal, da je naš klic na pomoč zelo resna zadeva, ker smo resno ogroženi v svojem obstoju. Gre namreč za preživetje naše govorice in za to, ali bo sta slovenska govorica in kultura tudi v prihodnje bogatila Avstrijo. Zvezna mladinska organizacija (Bundesjugendring) je spoznala, da sta kultura in jezik, tudi mallega naroda, obogatitev za vsakogar. Če je to prepričanje mladine, „potem nas to napolnjuje z zaupanjem. Prav zato se moramo še bolj boriti proti ločevanju otrok v šolah po jezikovnih kriterijih“. Samoumevna dvojezičnost bi najbolj izravnala vse jarke in zapreke med ljudmi. „Človek, ki mu je zabranjeno, da se izraža v simbolih svoje kulture, je bolj reven kakor berač ali ujetnik.“ Pozval pa je Mar-

vlada odkloni

Nad 7000 ljudi, od tega jih je skoraj 1500 prišlo s posebnim vlakom iz Koroške, je v soboto, 19. 12. 1987, demonstriralo na Dunaju proti ločevanjskemu modelu koroške deželne vlade in nemško-nacionalnih segregistov

Josef Berni
slowe nisch
Ich möchte ihn
auch verstehen!

ketz koroške Slovence, da sobotna solidarnost obvezuje, da otroke naučimo našega jezika, da se materinščine poslužujemo in da se z veliko ljubeznijo izpopolnjujemo v slovenščini in gojimo domačo kulturno dejavnost.

Silovit naliv in hud veter demonstrantom nista vzela zagona. Dva dunajska šolarja sta izrazila solidarnost s koroškimi Slovenci, prebrali pa so tudi številne solidarnostne telegrame. S pesmijo je bila disciplinirana demonstracija zaključena.

Pred prihodom Korošcev na Dunaj pa so pred opero spregovorili še Salvatore Venossi, Karel Smolle in predstavniki južnotirolske visokošolske zveze, komunistične stranke, salzburškega komiteja za obrambo dvojezične

šole, Hrvaškega akademskega kluba in avstrijske mladinske organizacije.

Besedilo: Franc Wakounig
Slike: Franc Wakounig in Marijan Fera

Ziljska Bistrica: v slovo Kriglnovi mami

Velika množica pogrebcev se je 9. 12. t. l. zbrala pri Kriglnu v Zahomcu, da bi se poslovila od matere, ki je s svojo pridnostjo, vernostjo in narodnostjo močno oblikovala življenje na vasi in fari. Župnik Stanko Trap se je ob asistenci duhovnega svetnika Rudija Safrana iz Brda in Melvič rajni zahvalil, da je bila dragocen kamen farnega občestva in slovenskega življa. Pri rajni si opazil enoto, ker je bila globoko zasidrana v veri do Boga in bližnjega.

Rodila se je pri Hribarju v Pasrijuh v brški fari, v šolo je hodila v Melviče. Pri Hribarju je bilo pristno domače življenje v zvestobi do Boga in naroda. To domačnost in ljubezen do materinega jezika in pred 50. leti prinesla s seboj v Zahomc. Z zanimanjem je podpirala možovo zbiranje narodnega blaga za ohranitev slovenskega jezika in domačih pristnih šeg in navad. Pri Kriglnu je bil vsak dobrodošel, ki se je zanimal za domačo kulturo. Lepo so zapeli pri maši cerkveni pevci. Ob odprtem grobu pa so se poslovili od rajne še pevci iz Roža.

Ob nenadni smrti izrekamo Kriglnovi družini iskreno sožalje. Tolažba naj ji bo vernost matere, ki se je vsak dan z molitvijo in ljubeznijo pripravljala za slovo od tega sveta.

Njena plemenitost, sproščenost in požrtovalnost so ji gotovo najboljša vstopnica v večno srečo.

Tudi Hribarjevi družini izrekamo tolažbo ob smrti očeta, ki je samo šest tednov pred sestro nenadno umrl. Oba sta združena v adventu pri Bogu.

St. T.

ČESTITAMO

Julijana Gutsche in Štefan Blažej z Letine pri Šmihelu se veselita rojstva drugega otroka — sinčka. Obema iz srca čestitamo, mlademu zemljanu pa želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Svojo 60-letnico bo te dni obhajal Paul Dolinšek iz Lepene pri Železni Kapli. Slavljencu iskreno čestitamo in mu želimo vse najboljše. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Našega tednika in se mu po tej poti iskreno zahvaljuje za dolgoletno zvestobo našemu časopisu.

P. Bertrand Kotnik je obhajal pred kratkim svoj 74. rojstni dan. Jubilantu, ki je ves predan raziskovanju zgodovine hiš južne Koroške, želimo vse dobro in mnogo ustvarjalnega duha. Ad multos annos, na mnoga leta!

Štefan Kušej

Na Blatu pri Pliberku praznuje te dni svoj 60. rojstni dan in god Štefan Kušej. Zvestemu bralec Našega tednika čestitajo k temu jubileju vsi domači in mu kličejo še na mnoga leta v zdravju in zadovoljstvu. Številnim čestitkam se pridružujeta tudi uredništvo Našega tednika in EL Pliberk.

Adventno srečanje v Vogrčah

V Vogrčah so preteklo nedeljo priredili adventno srečanje v dvorani pri Florijanu. Spored so oblikovale „Libuške deklice“ pod vodstvom Katje Enzi, vogrški šolarji pod vodstvom Klavdije Wulz in šolski zbor iz Vogrč, ki ga vodi ravnatelj Joško Koncilija. Pastirsko igro pa je naštudiral s svojimi Pepeji.

Sportno društvo DSG Vogrče, kateremu predseduje Štefan Visotschnig, je pripravilo majhen srečolov, pri katerem je prav vsak faran dobil že na zadnjo adventno nedeljo prvo božično darilo.

Prvič je letos bilo adventno srečanje v novi dvorani domačega gostilničarja Maxa Enzija, domači župnik Vinko Zaležel pa je vsem svojim faranom, ki so prišli v zelo velikem številu, zaželel blagoslovljene praznike.

● Borovlje

Dr. Franc Wutti
obvešča,
da je ordinacija
od 28. do 31. decembra 87
zaprta.

ZAHVALA

Od bridki izgubi moje drage žene, najine ljubeče mame gospe

Mile Kriegl
roj. Oswald

se iz srca zahvaljujemo vsem dobrim sosedom in vaščanom za vsestransko pomoč, ki smo je bili deležni v teh težkih urah, in vsem, ki so v teh dneh in večerih molili in škropili ob njeni krsti, in vsem od blizu in daleč, ki so jo spemili na njeni zadnji poti. Iskren Bog Ionaj g. župniku St. Trapu za velikodušno pomoč ob smrti, njemu in g. župniku Safranu za cerkvene obrede, pevskega društva „Rož“ iz Št. Jakoba za krasno zapete pesmi ob odprtem grobu njej v slovo, ki je svoj narod tako zelo ljubila.

Prav prisrčna zahvala za izraženo sožalje Narodnemu svetu koroških Slovencev, Krščanski kulturni zvezi, uredništvu Našega tednika, Klubu slovenskih občinskih odbornikov in Koroški dijaški zvezi.

Zahomc, 17. 12. 1987

Niko, Franci in Milka Kriegl

19 koroški kulturni dnevi

SPORED

PONEDELJEK, 28. 12. 1987

- 9.30 Otvoritev
- 19. Koroških kulturnih dni
- 10.00 Norbert Schausberger
Priključitev 1938
- 11.00 Ulfried Burz
Nacionalni socializem
na Koroškem 1921-1938
- 15.00 Teodor Domej
Koroški Slovenci in anšlus 1938
- 16.00 Dušan Biber
Anšlus, slovenska manjšina
na Koroškem in
nemška manjšina v Jugoslaviji

TOREK, 29. 12. 1987

- 9.30 Avguštin Malle
Stanje utrakvističnega šolstva
v zadnjih mesecih
- 10.30 Vladimir Wakounig
Ločevanje šolarjev -
konec dvojezičnega šolstva?
- 15.00 Pričevanja
dr. Bogo Grafenauer, Tomaž Holmar,
dr. Anton Jelen, Lovro Kassl,
dr. Luka Sienčnik, Kristo Srienec,
prof. Pavel Zablatnik, dr. Franci
Zwitter
„Doživljali smo propadanje Avstrije
in preživeli nacizem“

VSA
PREDAVANJA
SE BODO PREVAJALA SIMULTANO
V OBA DEŽELNA JEZIKA

klagenfurt/celovec
10. oktober - straße 25
hermagoras/mohorjeva

28.-29. 12. 1987

ALLE VORTRÄGE WERDEN SIMULTAN
IN DIE JEWEILIGE ZWEITE
LANDESSPRACHE
ÜBERSETZT

PROGRAMM

MONTAG, 28. 12. 1987

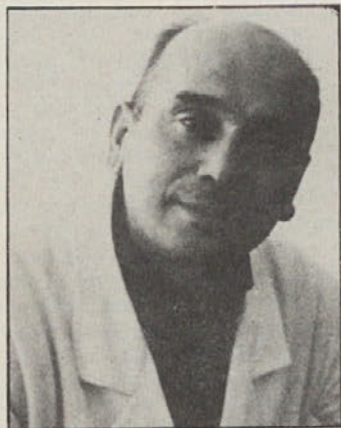
- 9.30 Eröffnung
der 19. Kärntner Kulturtag
- 10.00 Norbert Schausberger
Annexion 1938
- 11.00 Ulfried Burz
Der Nationalsozialismus
in Kärnten 1921-1938
- 15.00 Teodor Domej
Die Kärntner Slowenen
und der Anschluß 1938
- 16.00 Dušan Biber
Der Anschluß, die slowenische
Minderheit in Kärnten und die
deutsche Minderheit in
Jugoslawien

DIENSTAG, 29. 12. 1987

- 9.30 Augustin Malle
Die Situation des
utraqvističnega šolwesens
in den letzten Monaten
der Ersten Republik
- 10.30 Vladimir Wakounig
Schülertrennung - Ende des zwei-
sprachigen Schulwesens?
- 15.00 Zeitzeugen
Dr. Bogo Grafenauer, Tomaž Holmar,
Dr. Anton Jelen, Lovro Kassl,
Dr. Luka Sienčnik, Kristo Srienec,
Prof. Pavel Zablatnik, Dr. Franci
Zwitter
„Wir erlebten den Untergang
Österreichs und überstanden den
Nationalsozialismus“.

19 kärntner
kultur
tage

Sveče: visoko odlikovanje

Inšpektor Konrad Schwegl

Višji strokovni inšpektor Konrad Schwegl iz Sveč, poznan pod imenom Radl, je bil odlikovan z avstrijskim zlatim

odličjem za zasluge (Goldenes Verdienstzeichen der Republik Österreich). Skoraj 45 let je deloval pri uradu za zemljerstvo v Celovcu in v Beljaku. Slovesnost podelitve se je vršila dne 15. decembra na Dunaju. Nazadnje je bil gospod Konrad Schwegl vodilen uradnik katastra v Beljaku. V utemeljitvi za podelitev odličja je bila posebej poudarjena njegova zavestnost za delo in prijazno ravnanje s strankami. V utemeljitvi je rečeno: „Zaradi znanja slovenskega jezika more strankam z dvojezičnega ozemlja v zemljiemskem okraju posredovati informacije v njihovem materinem jeziku.“ Veliko rojakov je bilo tako deležnih njegove pomoči. Ob upokojitvi, 60-letnici in odlikovanju, naj sprejme prisrčne čestitke.

Št. Janž: literarno branje

Literarno branje so oblikovali: J. Messner, dr. L. Sienčnik, K. Močilnik, T. Haderlap, dr. F. Merkač in A. Kokot (z leve).

Da se ljudje zanimajo za literarno branje in da se hočejo spoznati s pisatelji, je pokazal literarni večer oz. literarno branje, ki ga je organiziralo SPD Št. Janž. Posebno vneto in številno se je branja udeležila mladina, ki je večer olepšala z instrumentalnimi vložki. Brali so Janko Messner, dr. Luka Sienčnik, Franc Merkač, Andrej Kokot, Tonči Haderlap in Kristijan Močilnik. Pozdravne besede je povedal prof. Štefan Pinter, ki je opozoril na medsebojno vzročno povezavo med knjigo in besedo in kako druga drugo krepi.

Pisatelji so brali kratke odlomke iz svojih del in številna publika jim je z velikim zanimanjem sledila in jih nagradila z bogatim aplavzom.

● Čestitamo

Pomnožila se je družina dipl. inž. Fritza in mag. Zale Breitfuß-Inzko. Dne 17. decembra sta se rodila dvojčka: deklica in fantek. Veliko božičnega veselja in blagoslova za bodočnost staršem in naraščaju.

● Železna Kapla

KOROŠKA SCENA 88

Premiera lutkovne igre MALI PRINC
(Antoine de Saint-Exupery)

Čas: nedelja, 3. januar 1988, ob 19.00

Kraj: farna dvorana v Železni Kapli

Nastopa: lutkovna skupina dunajskih študentov

Režija: Tine Varl — Scena: Breda Varl

Pavlej, še na mnoga plodna leta!

Dvorni svetnik dr. Pavle Zablatnik je praznoval svojo 75-letnico. Čil in zdrav je in želimo mu še mnogo zdravih — kako bi pri njem moglo biti drugače — pa še kaj delovnih in plodnih let.

Po ustanovitvi NSKS se je vpregel v narodno in kulturno delo. Bil je prvi, ki je imel svoj avto, tisti mali CV-4 Renault. Še danes se čudim, kako nas se je vanj spravilo kar pet oseb, ko smo hodili na pogovore s Hrvati in Madžari na Gradščansko ter na Dunaj k raznim sestankom.

kulturnik bil najbolj delaven na tem polju. O tem so spregovorili že kulturni delavci Krščanske kulturne zveze, katere predsednik je bil več let. Na področju raziskav narodnih običajev ter del našega koroškega bukvnika A. Šustarja-Drabosnjaka ima največ zaslug; to delo bo živelo naprej med naro-

Dv. sv. dr. Zablatnik ob podelitvi Tischlerjeve nagrade (levo: Lovro Kaselj)

Naš Pavlej, kakor smo rekli, je bil za slovensko stvar vedno prisoten, že tudi takoj po vojni, ko smo ga aktivisti rabili kot tolmača pri Angležih. Po končanih študijih v Gradcu je bil zelo uspešen in odkrit posredovalec med našo tako imenovano levico in desnico, da je končno le prišlo po podpisu avstrijske državne pogodbe do skupne spomenice, ki je še danes temeljni kamen naše politike.

Seveda pa je on kot priznan

dom. Kot profesor ter nato ravnatelj Slovenske gimnazije pa je zoral posebno globoko brazdo; njegovi bivši učenci ga še danes nadvse častijo, kajti vzgojil jih je za narodne delavce.

Kličemo našemu priljubljenemu Pavleju vsi, bivši sodelavci, bivši učenci, občudovalci njegovega dela ter NSKS in KKZ, seveda pa tudi uredništvo NT, še na mnoga leta!

VS Borovlje: Mack ni vreden častnega občanstva

V petek, 18. decembra, je pisatelj Lorenz Mack bil v Borovljah odlikovan s častnim občanstvom.

Tozadevni sklep je občinski svet sprejel že avgusta letos. Pozornosti vreden pa je postopek imenovanja. Po navadi je tako, da podelitev častnega občanstva obravnavajo javno na občinski seji. Boroveljski občinski svet pa je to obravnaval pod točko „personalne zadeve“, ki je zaupna. So se torej Boroveljčani zbal možnih izrazov nerazumevanja in odklanjanja tega sklepa? Častno občanstvo naj bi dobila torej oseba, ki je letos predlagala, naj bi zvezni predsednik Waldheim posmrtno odlikoval z redom za zasluge za osvoboditev Avstrije veliko število nacistov, med njimi gestapovcev.

VS Borovlje je od vsega začetka odklanjala to odlikovanje Macku iz navedenega vzroka in se podelitve častnega občanstva tudi ni udeležila. Pač pa je v odprtem pismu navedla vzroke, zakaj odklanja odlikovanje in zakaj se seje ne bo udeležila. Pismo je župan dr. Krašner na seji prebral in potem dejal, da „so Boroveljčani ponosni na odlikovanje, ki ga je prejel Lorenz Mack“. Počaščen sam pa je dejal, če je že prejšnji zvezni predsednik (Kirchschiäger — op. urednika) odlikoval z redom za zasluge za osvoboditev Avstrije partizane, potem tudi mi smemo slaviti svoje mrtve tako, kot hočemo.

Je pač tako: gliha vkup štriha. Odlikuje naj tisti tiste, ki so pod nacizmom pač „samo svojo dolžnost opravljali“.

Marija, kakršno smo poznali: tiha, skromna, skoraj plašna, pa vendar spet zelo samozavestna in zgovorna. Kaj vse je znala povedati! Mlada časovna priča majhnih bojev v majhni vasi, kjer se je politični konflikt kresal, da ga je bilo živo čutiti.

Njena vas predstavlja eno od koroških vasi, v katerih je Marijina ljubljena materinščina zapletena v brezupen boj z umikom. (Vsaj občutila je verjetno tako.) Marija je stala sredi teh bojev, zavzela je stališče: hotela je priznanje in enakopravnost za svoj jezik in svojo narodno skupnost; in hkrati je hotela posredovati in narediti spravo.

Toda prav tega priznanja ni bilo v tem vzdušju mogoče doseči. Smejali bi se „enako-

V naslednjih dneh bo izšla nova knjiga univ. prof. Petra Gstettnerja z naslovom „Zwangkraft Deutsch? Über falschen Abwehrkampf und verkehrten Heimatdienst“. (Založba Drava, 240 strani, cena: približno 180,— šilingov). Knjiga vsebuje spise, ki jih je prof. Gstettner objavil v zadnjih štirih letih, pa tudi nove, prvič objavljene prispevke o pedagoških ter izobraževalno-političnih ozadjih v zvezi z aktualno manjšinskošolsko diskusijo. Januarja bodo knjigo predstavili na Dunaju.

Objavljamo uvodne besede avtorja, posvečene spominu Marije Kassl, ki bi 31. 12. obhajala svoj 23. rojstni dan. Marija Kassl je študirala na celovski univerzi in je mdr. obiskovala seminar pri prof. Gstettnerju.

Partisanen zum Essen und Trinken gegeben haben. Das jüngste Kind war gerade acht Monate alt. Das ist Kärntner Geschichte, die unter den Teppich gekehrt wurde, wie so vieles andere mehr. Ich fühle sehr viel für die Opfer dieser Zeit, sie haben sich ihr Menschsein bis hin zum Tode bewahrt. Aber wie so auch die Kinder? Kinder haben doch wirklich niemandem was getan. — Es macht mich krank, wenn viele meiner Mitmenschen hier in Kärnten so unwissend tun. Ich hasse sie für ihr Desinteresse. Solange es ihnen gut geht, ist die Welt für sie in Ordnung. Ganz gut kann ich mich so in die Opfer versetzen, die von solchen Menschen nichts zu erwarten

„Marija je hotela vedeti in razumeti, da bi pomagala...“

pravosti“ pri sosedih, v šoli, pri cerkvenem zboru, pri slavnostnih govorih itd., skratka povsod.

Tako je okolje vedno bolj odklanjalo podlage in oporišča za njeno identiteto kot koroška Slovenka. — Marija je nazadnje študirala na celovski univerzi in obiskovala naša predavanja. Marija je hotela vse vedeti, vse o breme in krivdi, ki segata še iz preteklosti, o dolžnostih in nalogah. Zdaj si je hotela osvojiti znanje iz knjig, da bi ugotovila, kje ima razkol svoj izvor, zaradi katerega se družba in posamezniki neprestano razhajajo in si stojijo sovražni nasproti: tu nekaj onih, ki vladajo, tam mnogi, ki so podložni; tu mogočne večine, tam slabotne manjšine; tu moški in „junaki“, tam ženske in otroci.

Ta razkol je morala Marija globoko občutiti. Živela ga je. Napravil jo je krhko, pa spet radovedno. Vedno znova je postavljala vprašanja, vprašanja po „zakaj“ in po možnostih alternative („Wie dann, wenn nicht so“). Knjige in mi učitelji nismo mogli dati zadovoljivih odgovorov na ta vprašanja. Raziskujoči kontakt z resničnostjo se je moral poglabiti. Ekskurzijam na Južno Tirolsko in Gradiščansko je sledila v igredi 1987 naša vožnja v Berlin, to interkulturno velenje. Marija se je peljala z nami, obiskala je dvojezične otroške vrtce (nemško-turške), integrirane

ljudske šole, turške tržnice in mestne četrti. Na Marijo je naredilo vtis, kar je videla. Po obisku otroškega vrtca je napisala: „Toleranz zum Anderssein; die Sprache ist nicht Bruch, sondern Brücke zum Anderen. In Kärnten sind wir davon weit entfernt. Mich fasziniert hier die Kinderschar, die beide Sprachen selbstverständlich anwenden.“ — In nato po neki diskusiji s tujci in takimi, ki so prosili za azil, z begunci in s politično zasledovanimi: „Nach all dem Gehörten, der alltäglichen Tragik und Einzelschicksale, muß ich sagen, daß ich froh bin (sein muß), in Österreich zu leben, auch in Kärnten, wo unser Lebensrecht eingeschränkt. Unsere Diskriminierung ist nicht lebensgefährlich, aber doch lebensgefährlich für unsere Muttersprache und Kultur. (...) Ich glaube ebenfalls, daß ein jeder von uns, sei er schwarz, rot usw., ein Recht darauf hat, sein einziges Leben menschenwürdig zu leben. Da hat kein Herrscher das Recht, jemandem nach dem Leben zu trachten und es ihm zu nehmen. Ich empfinde Ungerechtigkeit als eine der größten Freveltaten unter den Menschen. Besonders aber dann, wenn die Menschen sich nicht dagegen wehren können und dürfen. Die Welt hat niemand von uns gepachtet, wir haben alle das Recht auf Atemluft. Deshalb empfinde ich Solidarität mit euch wie für

alle schwachen Menschengruppen.“

Teden kasneje, spet na Koroškem, smo „izmenjali skupini“ berlinskih študentov, predstavljali položaj narodnostnih skupin v naši deželi. Le malokdo od študentov je vedel, da obstajajo v Avstriji ne-nemško govoreče narodne

”

Marija bi 31. 12. 1987 dopolnila triindvajset let. Njena želja po skupni dvojezični Koroški in po miroljubnem sožitju med narodi živi naprej.

”

skupnosti in da je koroške Slovence — stoletja že „domačine“ — na poseben način, predvsem od leta 1938 naprej, preganjal nacistični teror. Poizvedovanja na južnem Koroškem so Marijo pretresla, marsikaj je bilo novo tudi zanjo. Ob tem je zabeležila: „Dann kam die Woche in Südkärnten, wo wir die Studenten aus Berlin zu Stätten hinführten, die der Krieg gezeichnet hatte. Vieles konnten wir ihnen in Eisenkappel zeigen, wo Partisanen aktiven Widerstand leisteten. Dort auf einem Berg haben Nazis eine Familie von 9 Mitgliedern umgebracht, weil diese, selbst Slowenen, den

hätten. Vieles habe ich von dieser Zeit gelesen und doch möchte ich noch viel mehr lesen, ich will verstehen und vieles wissen über diese Zeit.“

Marija je hotela vedeti in razumeti, da bi pomagala in poravnavala. Tako smo jo poznali. Je podcenjevala hlad in trdoto koroških razmer in precenila lastne moči? Marije o tem ne moremo danes več povprašati. Smrt, katero je volla sama, je bila odgovor, njen odgovor. Za nas pa to ne more biti zadnji odgovor.

Kolegica iz Berlina, ki je pomagala pripravljati našo ekskurzijo in je spoznala Marijo, mi je pisala naslednje vrstice žalosti in tolažbe: „Der Tod von Marija ist ein großer Schmerz, den ich nicht wahrhaben will. Ich habe doch Ihre Stimme in meinem Ohr, herzlich sagte sie, ich sollte doch im Sommer nach Klagenfurt kommen. Ja, wäre sie uns doch geblieben! Ich traure um sie, um Marija, die nicht mehr da ist. Wir sollten aber den Mut nicht verlieren und für uns und andere weiterkämpfen, dafür kämpfen, daß andere Marijas uns erhalten bleiben.“

Marija bi 31. 12. 1987 dopolnila triindvajset let. Njena želja po skupni dvojezični Koroški in po miroljubnem sožitju med narodi živi naprej.

Peter Gstettner
Klagenfurt/Celovec
Oktober 1987

Postavimo Mahničovo besedo v središče našega življenja. „V začetku je bila beseda . . . v njej je bilo življenje . . . bila je prava luč, ki prihaja na svet in razsvetljuje vsakega človeka.“

Beseda je človek postala. Veliki Bog je stopil iz nebes. Nebo in zemlja sta se poljubila. Bog hoče biti tudi človek. Božja dobrot, resnica in lepota hočejo biti navzoče v človeškem življenju. Bog si izbere za bivališče človeško življenje. V tihoti betlehemske votline sprejme naš svet Odrešenika. Bog posveti v noč človeka in v vse temine človeštva. Beseda je človek postala, pomeni končno, da hoče Bog biti ti

„Smo zadosti pravični in znamo sprejeti tisti večji del krivde, ki je zmeraj na nas, ne na otroku?“

Smo pošteni — ker, gorje nam, mi naučimo otroka grešiti!

Bomo pogumni, kadar bodo grozili otrokom nesnažnost, nasilje, uničenje ne le njihovih teles, ampak tudi duš?

Jim oznanjamo zmeraj nenehno, kako velik je človek in kako je vsak človek naš brat?

Jih z lastnim zgledom učimo odgovornosti za snažnost svežost in pristnost narave, ljubezni do rastlin in živali? Do domovine? Do vsega sveta? Jim spoštljivo odpiramo skrivnosti življenja, da bodo vredni

lepote dejanj, ljubezni med moškim in žensko?

Jim prižigamo vso svetlobo idej in resnic pa tudi vse luči Duha in Boga — pa bodimo verni ali neverni — da jih za nič ne prikrajšamo in jim ponudimo vso svobodo odločanja?

Sploh pa: ali dovolj mislimo nanje? Se pravi: molimo zanje, da se ne bodo počutili tako same, tako pozabljene?“

Praznik učlovečenja je za nas veliko povabilo, naj se končno srečamo z vsem, kar je okoli nas.

„Naš narod je v tem strašnem času zadet v srce, naša vera v zmago resnice in pravice, je

„Bil sem srečen, ker mi je bilo dano služiti Besedi“

in jaz. Jezus je beseda, ki nikoli ne bo utihnila. Močna je in nas ne bo pustila pri miru: „Kdor veruje vanj, ne bo obsojen, kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Božjega Sina.“

Pri Tagoreju najdemo besede: „Čutim, kakor bi strmel v lepoto tvojega obličja, odkar sem se rodil — a moje oči so vedno lačne, kakor da sem te pritisnil na srce že pred milijoni let, a je moje srce še zmeraj nezadoščeno.“

Človekove lačne oči odkrivajo lepoto v tem svetu. Srce se odpira in je željno sreče, zadovoljstva in miru. Za božič se smemo spomniti prvih korakov učlovečenja. Družine si nismo izbrali. Srečen vsak, ki je doživel in doživlja ljubezen dobre mame in očeta, ki zavestno skrbita za učlovečenje otrok. Mahnič je zapisal: „Ata je hotel, da mnogo in redno beremo. Načrtno nas je navajal k branju, kakor nam je, ko smo bili se predšolski, načrtno pripovedoval pravljice, povesti, zgodbe. Mama se pri tem ni usiljevala — ona je rajši molila z nami, vendar pa je prisledala k nam, nas jemala v naročje, z nami vred brala in tako uresničevala atovo hotenje. Že dolgo vem: to ni bilo branje, to so bili prelepi družinski koncerti — njihovi napevi mi nočejo iz spomina. A tako lep, čist je bil mamin glas — posvečal je vsebino knjig, da smo jo sprejemali globoko vase s presvetlo radostjo in spoštovanjem.“ Mahničeve in vse naše dobre matere so pripravljale učlovečenje v življenju otrok s tem, da so jim in jim še ulivajo ljubezen, usmiljenje, ponos in pogum. Adicija vseh prizadevanj pa rodi zvestobo.

Danes se dogajajo tragedije med nami. Ta družba je zožila življenjski prostor družine. Stari Homer je zapisal: „Stolpi so okras mesta, ladje okras morja, otroci okras ljudi.“ Nešteto knjig se je že napisalo o vzgoji otrok. Mahnič stavlja v knjigi Slovo nekaj vprašanj:

Poldej Zunder, župnik v Železni Kapli in vodja Mladinskega doma na Rebrci, je bil novembra izvoljen za novega predsednika Slovenskega pastoralnega odbora (SPO). Nasledil je rektorja Jožeta Kopeiniga. Župnik Poldej Zunder je avtor letošnjega uvodnega božičnega članka v Našem tedniku.

smrtno ranjena, naša ljubezen je osramočena. Obzorja so se potemnila, ostali smo sami. Česa naj se oklenemo? Komu naj se izročimo? Okrog nas ni nič človeško velikega. Vsi smo ena sama topa in povprečna množica.“

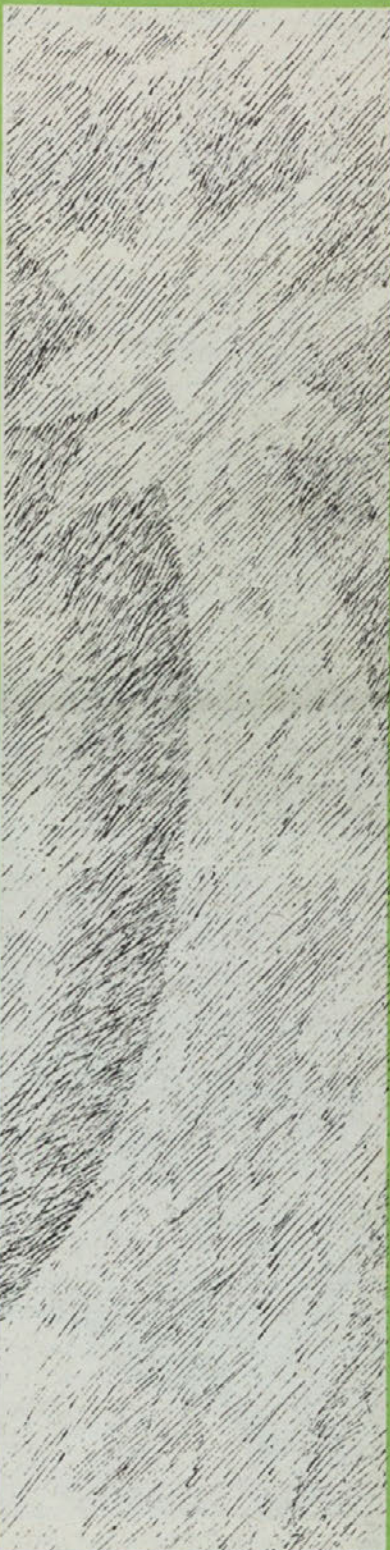
Se smemo prišteti k tistim, ki še niso resignirali? Imamo dosti poguma, poezije življenja, ki nas ne bo vodila v kapitulacijo? Umestno je videti dogodek betlehemske noči v luči velikonočnega jutra. Veselo upanje nam prinaša, da človeški napori niso zastoj. Veliko napora, veliko dobrih idej in dobrih ljudi bo treba, da bo naša domovina postala oaza bratstva in pravičnosti. V prvi vrsti gre za svetle like ljudi, ki so vse moči darovali in še darujejo za skupnost, za sožitje na vseh področjih življenja. Treba bo kultivirati življenje. V šoli smo se učili, da pride beseda kultura iz latinskega glagola colere: gojiti, oplemeniti, obdelovati. Janez Pavel II. je povedal: „Kultura je tisto, po čemer človek postaja bolj človek v vseh razsežnostih svojega bitja, v vsem, kar zaznamuje človečnost.“

Kultura ustvarja zavest, da je naše bivanje velika skrivnost, da je življenje bogastvo. Kulturni človek bo znal prisluhniti znamenjem časa. Naš veliki cilj sme biti, da bi postali „kvalitetni ljudje“ v tem, da čutimo veliko potrebo po izobraževanju. V areni tega sveta smemo premisliti besede H. Bölla: „Nič ne naredi ljudi bolj ponosne kakor to, da so prezirani.“

Praznik učlovečenja je klic, da brez rasti in razvoja človeka ni napredka, vse življenje se bomo učili. Z največjim spoštovanjem smemo oznanjati Besedo, božjo in človeško: „Vsa znamenja izbriše čas — tudi nas — smo le most luči — svetimo in ugasnemo“ (P. Wiplinger).

Ne žalujmo za lepimi starimi časi, ampak z veseljem, z optimizmom in odgovornostjo služimo Besedi.

BOŽIČNA PRILOGA

NAŠEGA TEDNIKA

„VSEM BRALCEM NAŠEGA TEDNIKA IN NJIHOVIM DRUŽINAM IN PRIJATELJEM OD SRCA ŽELIM BLAGOSLOVLJENE IN VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN DOBRO, SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO.“

Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar šteje med najuglednejše cerkvene osebnosti današnjega časa. Že kot tajnik evropske škofovske konference si je pridobil spoštovanje in sloves kompetentnega človeka. Kot ljubljanski nad-

škof in kot najvišji cerkveni predstavnik v Sloveniji pa ne uživa ugleda samo doma, ampak po vsej Jugoslaviji in daleč preko meja.

Predvsem profiliral se je dr. Šuštar kot oseba, ki se zelo zavzema za spravo in odkrit odnos do ljudi, pa najsi so

Povezuje nas

NAŠ TEDNIK: Spoštovani nadškof, kakšnega pomena je Emin jubilej za slovensko Cerkev in kaj pričakujete predvsem pastoralno zanjo od papeževega obiska drugo leto na Koroškem prav v okviru tega jubileja?

ŠUŠTAR: Mislim, da ima Emin jubilej, tako kakor so ga načrtovali v krški škofiji, tudi za nas Slovence zelo velik pomen. Najprej zgodovinsko, ker je Ema v Sloveniji zelo češčena in je prisotna v ljudski zavesti pravzaprav tudi kot slovenska svetnica, kot svetnica, ki jo posebej častimo. In ta zgodovinski spomin ima tudi za današnji čas velik pomen, ker nas hkrati opozarja, od kod je prišla naša vera — iz Salzburga in Ogleja, kar je prišlo do izraza v Beljaku. Potem je pomembno, kako da smo to vero skozi stoletja ohranili, in simbolika luči v Beljaku je bila tudi zelo lepo poudarjena: dajali smo luč od roda do roda. In če ne bi mladi rod sprejemal te luči vere in narodne zavesti, bi bila ta luč ugasnila. Ker pa se je posrečilo to luč dajati naprej, se je ohranila. Mislim pa, da je splošen pomen Eminega jubileja predvsem v tem, da se zavedamo svoje soodgovornosti za Cerkev in pa svoje dolžnosti, da pomagamo bližnjemu. Kar pa zadeva praznovanje Eminega leta in jubileja, pa vidim glavni pomen v tem, da hočemo presegati meje, razlike, ki so med različnimi narodi, kulturami in jeziki in da hočemo poudariti, kaj nas povezuje. Povezuje nas kultura, vera, zgodovina.

Veliko je bilo tudi težav razločevanja v preteklosti med nami, vendar hočemo danes to razločevanje in nasprotovanje premagati in zato sem hvaležen škofu Kapellariju, da nas je povabil od vsega začetka, naj se tudi sami pridružimo, bodisi tu v Sloveniji, posebno pa z našo udeležbo na Koroškem. In vidno je to prišlo že do izraza na Koroškem ob začetku Eminega leta v Beljaku in najbrž bo še bolj vidno prišlo do izraza ob papeževem obisku junija 1988 v Krki, kjer bo že v pripravi in potem pa v sodelovanju slovenski narod s svojo pesmijo, liturgijo in besedo, kakor sem mogel zdaj slišati, enakopravno zastopan. Navzoči bodo tudi Italijani

iz videmske škofije, tako da bo to skupno srečanje treh narodov, ki ga uresničujemo med škofijami že nekaj let, prisotni tudi pri tem papeževem obisku.

Naloga, ki pa jo imamo iz tega Eminega jubileja, je, da se prizadevamo za prenavo, poglobitev in poživitev verskega, krščanskega življenja.

Ravno ta skrb za prihodnost nas še posebej povezuje. Velikega programa, kakor ga imajo na Koroškem, pri nas seveda ne bo mogoče izvajati, ker imamo še druge naloge, vendar hočemo kar najbolj živo sodelovati, praznovati Emin jubilej in da bomo iz tega sprejeli veliko pobud za vso Cerkev na Slovenskem in za naše ljudi po svetu.

NAŠ TEDNIK: Kdaj boste mogli v Sloveniji pozdraviti papeža in ali boste takrat povabili tudi sosednje škofije k sodelovanju?

ŠUŠTAR: V Sloveniji bomo papeža mogli pozdraviti samo v okviru jugoslovanskega obiska. Kdaj pa bo prišel v Jugoslavijo, je še odprto vprašanje. Vedno znova poudarjajo, da bo prišel. Morda bo vprašanje papeževega obiska v Jugoslaviji spet tema uradnih pogovorov, ko bo šel predsednik Zveznega izvršnega sveta Mikulić januarja 1988 na državni obisk v Rim.

Seveda pa bomo tedaj povabili sosednje škofije, naj se udeležijo papeževega obiska, tako, kakor bomo mi zastopani na Koroškem.

NAŠ TEDNIK: Božič v Sloveniji! Lani ste prvič spregovorili za božič po radiu in tudi predsednik SZDL, Jože Smole, je voščil za božič. Kako bo letos z Vašimi voščili po radiu in kdaj bo božič v Sloveniji priznan praznik, kar bi bilo v soglasju z verskim in kulturnim izročilom Slovencev?

Kako so zunaj Slovenije sprejeli Vaše radijsko voščilo?

ŠUŠTAR: Dejstvo, da sem lani po radiu voščil božične praznike, je zbudilo izjemno zanimanje doma, po Jugoslaviji in po svetu, ker je bil to v tem pomenu res dogodek, ki je bil edinstven in prvi po vojni. Predsednik SZDL Jože Smole je voščil že pred menoj v televiziji in je voščil božične praznike, kar se je tudi

istega ali drugačnega ali celo nasprotnega prepričanja. Zelo pri srcu pa mu je tista veja slovenskega naroda, ki živi v zamejstvu ali pa v diaspori po svetu.

Z nadškofom dr. Šuštarjem se je pogovarjal urednik Franc Wakounig.

„PISMA KRŠKEGA ŠKOFA KAPELARIJA SEM VESEL. NAČELNO SE STRINJAM Z NJIM; DAJE MI VELIKO UPANJA IN JE PODLAGA ZA NADALJNJE RAZGOVORE IN SODELOVANJE.“

kultura, vera in zgodovina

prvič zgodilo. Prej namreč se božični prazniki pravzaprav sploh niso smeli omenjati. Govorili so o novoletnih, o zimskih praznikih in ne vem še kakšnih, a božič ni imel niti v besedi pravice javnosti. To se je lansko leto izredno spremenilo; božič je po našem slovenskem izročilu močno zakoreninjen v narodni zavesti in to tudi med vojno in po vojni, tako da je bil ukinjen šele leta 1953. In leta 1986 se je pokazala velika sprememba najprej v tem, da je raziskovanje slovenskega javnega mnenja pokazalo, da je božič ostal živ, čeprav so ga uradno ukinili. Ljudje želijo praznovati božič in so ga, kolikor so ga mogli, praznovali. In ker smo se škofje zavedali te situacije, smo napravili v novembru 1986 posebno vlogo, kjer smo izrazili željo, da bi bil božič tudi dela prost dan. Nismo zahtevali, da bi bil to državni praznik, pač pa, da bi lahko verni ljudje praznovali božič tako, kakor ga želijo, in drugi tako, kakor ga želijo, in naj se to omogoči na tak način, da bi bil dela prost dan.

Tega lansko leto ni bilo. Bilo je namesto tega voščilo in kakor sem omenil, božič je dobil pravico javnosti, vsak je lahko o tem govoril, in to je izredno velik napredek, znamenje kulturnosti, strpnosti, demokratizacije in medsebojnega razumevanja. S tem v zvezi je pa seveda bilo tudi vprašanje, kaj božič pomeni. In v tem oziru je bilo veliko govorjenja, razlaganja. Za ene je božič narodni praznik, za druge je praznik človečnosti, bratstva, miru, družine, otroka — kakor koli že. Zdi se mi, da so te razlage božiča neko znamenje iskanja, ker vsi se zavedajo: če nam bo-

žič res nekaj pomeni, si moramo biti na jasnem, kaj naj pomeni.

Še naprej si prizadevamo, da bi bil božič dela prost dan, brez vsakega razlikovanja in etiketiranja. A letos to še ne bo mogoče. Po vseh izjavah, ki jih imamo sedaj, bo ostal letos uradno 25. 12., ki pade na petek, še delovni dan in tudi otroci bodo morali iti v šolo, tako da tega, da bodo imeli vsi možnost božič praznovati tako, kakor si želijo, ne bomo dosegli. Zdi pa še mi, da je to neko zorenje, kajti da je bilo v zadnjih mesecih, posebno pa v zadnjih tednih, toliko razpravljanja, toliko govorjenja, pa tudi od nekaterih strani nasprotovanja tej ideji, je pač znamenje, kako iščemo rešitev. Sam si mislim, naj sprejmemo to dejstvo, da letos še ne bo božič dela prost dan, z dostojanstvom; z grenkobo v srcu sicer, da nismo še tako daleč, vendar v zavesti, da ni praznovanje božiča bistveno odvisno od teh zunanjih okoliščin, ampak od človekovega osebnega odločanja in prepričanja, in to se mora pokazati v dejanjih in v življenju.

Kakšno možnost bom sam imel za izražanje božičnih voščil? Ravno sem dobil sporočilo, da bom 24. 12. zvečer lahko voščil božič v glavnem radijskem programu in v TV-dnevniku.

Tako se pripravljamo na božič z nekoliko mešanimi občutki, z novim upanjem, novim veseljem, da se je toliko premaknilo, in z nekoliko skromnostjo, skoraj bi dejal z obžalovanjem, da se ni več premaknilo. Zavedamo se pa, da ni mogoče ničesar izsiljevati in nočemo nikomur ničesar vsiljevati, predpisovati. Imamo pa upanje, da bo šel razvoj v to smer naprej. Kajti zanimivo je bilo, da je tudi po drugi Jugoslaviji bilo veliko ugodnih odmevov. Niso bili sicer vsi. Ponekod so celo govorili, da je bilo to protiustavno, kar počenjamo po Sloveniji, drugi so poudarjali, da je pri nas toliko različnih verskih skupnosti in da bi bilo potem treba vsaki dati enako pravico in še raznih drugih stvari. Vendar se mi zdi, da je razvoj svobode, demokratizacije, spoštovanja, razumevanja nekaka spodbuda za ostale dele Jugoslavije.

NAŠ TEDNIK: Jugoslavija je le večverska država in ali naj bi ta

božična ureditev veljala le za Slovenijo?

ŠUŠTAR: Gre samo za rešitev v Sloveniji, zdi se mi, da je ta rešitev najlažja, ker smo res enotno katoliškega verskega prepričanja. Zavzemamo se za Slovenijo in da bi bil božič dela prost dan. Tu ne gre za izmenjavo: Vi boste malo nam popustili, mi pa Vam, ampak mi zastopamo svoje prepričanje kot kristjani, kot verniki z isto jasnostjo in odločnostjo, kakor brez vprašanja božiča.

NAŠ TEDNIK: Skupni slovenski kulturni prostor in stališče slovenske Cerkve do tega vprašanja s posebnim poudarkom na Slovencih v zamejstvu in v diaspori. Njene možnosti, naloge in pripravljenost?

ŠUŠTAR: Najprej bi iz tega izhajal, da je kultura, v tesni povezavi z našim narodnim življenjem, jezikom eno od naših največjih bogastev. Mi se ne moremo, ker smo številčno tako majhni, ne v zgodovini ne danes uveljaviti z vojaščino, s politiko, z gospodarstvom, mi smo v tem oziru, skoraj bi dejal, nemočni. Močni pa smo kulturno, da smo se ohranili toliko stoletij, da smo ohranili svoj samostojni jezik, da smo prišli do univerze, do svojega šolstva, literature in imamo ljudi, ki so se uveljavili v mednarodnem svetu. Smemo reči, brez vsakega pretiravanja, da smo prisotni v evropski in svetovni kulturi.

To je močno povezano pri nas z našim slovenskim jezikom in pa s krščansko vero. Kajti v zgodovini se pokaže, da je zavzemanje za krščanstvo in oznanjevanje krščanstva in vprašanje jezika do najnovejših

časov tako tesno povezano, da tega skoraj ni mogoče ločevati. Tako, da je bilo v preteklosti skoraj nekako pravilo, kdor se je zavzemal za kulturo, se je zavzemal hkrati za slovenski jezik in za vero, in kdor se je zavzemal za vero, se je moral zavzemati za slovenski narod in za slovenski jezik. Danes se je to močno spremenilo. Zato se je Cerkev ves čas zavedala svoje odgovornosti za kulturo. Če govorim o Cerkvi, mislim na vodstvo pa tudi na člane, na laike, na verne, ki so kakorkoli bili nositelji te kulture kot učitelji, pisatelji, znanstveniki, umetniki in so se zavedali, da je kultura bistveni sestavni del tudi verskega življenja in na drugi strani versko življenje bistveni sestavni del naše kulture; da so to na različne načine povezovali. In zato se zavedamo svoje dolžnosti tudi danes in za prihodnost, da skrbimo za oznanjevanje evangelija, za etične vrednote, a da skrbimo hkrati tudi za narodne vrednote, za ohranitev jezika in zdravje slovenskega naroda, bodisi tu v Sloveniji bodisi v zamejstvu ali drugod po svetu. Zavedamo se: prvo poslanstvo v Cerkvi je oznanjevanje evangelija, krščansko življenje in bogoslužje v domačem jeziku, zakoreninjenem v slovenskem narodu.

Zanimanje za slovenski narod v njegovi posebnosti, v njegovi kulturi je bila od nekajda ena od glavnih nalog naše Cerkve. In kolikor sam nosim to odgovornost, se danes tega močno zavedam in sem pripravljen storiti vse še naprej, kakor sem se prizadeval za Slovence doma, v zamejstvu in v zdomstvu.

Radi pa bi, da bi slovenski kulturni prostor obsegal vse Slovence kjerkoli, da bi ta slovenski kulturni prostor ne bil omejen z državnimi mejami, kajti kulture ni mogoče omejevati. Čim bolj nas bo kultura povsod po svetu povezovala in čim bolj bomo odkrivali tiste skupne prvine, ki so res za vse take velike etične vrednote, da nihče ne more mimo njih, tem bolj mislim, da je naše sodelovanje obetajoče za prihodnost.

NAŠ TEDNIK: Gospod nadškof, hvala za pogovor in prav tako blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

”

Božič je po našem slovenskem izročilu močno zakoreninjen v narodni zavesti, in to tudi med vojno in po vojni.

“

”

Zanimanje za slovenski narod v njegovi posebnosti, v njegovi kulturi je bila od nekajda ena od glavnih nalog naše Cerkve.

“

V naši družbi je

vse več

potrebnih pomoči

Razkorak med tistimi, ki imajo, in onimi, ki so socialno šibki, se vse bolj veča. Čeprav je Avstrija država z razmeroma gostim socialnim omrežjem, vedno več ljudi zdrkne skozi to mrežo v brezno revščine, obupa, uboštva, odrinjenosti. S tem pa raste število tistih, ki pomoč in podporo iščejo pri raznih socialnih ustanovah in organizacijah. Mnogo pa jih je, ki so že obupali in kot brezdomci, „sandlerji“, tavajo skozi prostor in čas.

Pomilovanje in besedno usmiljenje pa prizadetim prav nič ne pomaga. Potrebni so dejanske podpore in pomoči, ob tem pa je važna tudi zavest, da se proti odrinjenosti in dozdevni neizglednosti izplača resno nekaj storiti. Še to: kdor misli, da bo že država ali „družba“ pomagala, je v zmoti. Kajti vse bolj in bolj raste spoznanje, naj vsak pomaga, da so nujno potrebne privatne iniciative poleg že obstoječih družbenih socialnih okvirov.

R: (imena prizadetih smo spreminili). Ker ni plačal zapitka (Zechprelerei), je moral za rešetke. Sedaj je že dalj časa na svobodi, ima tudi delo. Za šest mesecev lahko stanuje v stanovanju, ki ga je najela stanovanjska platforma AWOLL (Arbeiten-Wohnen. Leben-Lernen). Pravi, da se dobro počuti, kar gotovo resno misli. Stika z družino skoraj nima.

A: pomožni delavec; ker je v pretepu nekoga ranil, je bil obsojen, bil nekaj časa v psihiatriji, kjer je spoznal prijateljico, ki pa je noseča napravila samomor. Od tedaj hoče „za njo“. A. svojih bratov in sester ter staršev nikoli ni poznal, doraščal je

po zavodih in pri kmetih, kjer je moral trdo prijeti in bil tudi krepko prijet . . . Stanovanjska skupnost AWOLL mu je zelo v oporo.

D: Zaradi vloma in hudega pretepa je sedel, domov ni hotel, ker je sprt s starši; mati huda alkoholičarka. Preden je dobil lastno sobo v mestu, je stanoval pri AWOLL; tu je spoznal, da se probleme da rešiti tudi v pogovoru in ne samo s pestjo. Sam si je našel zaposlitev.

Tri osebe, ki so našle pomoč in podporo pri AWOLL, stanovanjski platformi. Leta 1986, ko je neka študija potrdila, da hudo manjka stanovanj za ljudi, ki so prišli v težave in ne vedo, kam bi položili na večer svojo glavo, so Resocializacijska pomoč obsojencem (Bewährungshilfe), Društvo za zadeve skrbništva (Verein

für Sachwalterschaft), socialna služba mesta in mladinski urad ustanovili to platformo. Finančno jo nosijo mesto dežela in socialno ministrstvo, dodatno podporo pa je obljubila zvezna raven.

Delovati je začela platforma letos, ko so končno mogli najeti ustrezno

Kto.-številka: 30494 pri Raiffeisenkasse Klagenfurt/Celovec Bahnhofstr./Kolodvors. ulica 5

Zentralstelle für Haftentlassenenhilfe/Centrala za pomoč odpuščenim iz zapora

Kto.-štev.: Spendenkonto der Zentralstelle 8010514 Raiffeisenverband Kärnten

stanovanje in ga primerno adaptirati ter ponuditi potrebnim.

Na AWOLL se obračajo razne socialne institucije in k njej pošiljajo svoje kliente. Dogovorjeno pa je, da te ustanove svoje varovance še nadalje spremljajo.

AWOLL nudi stanovalcu stanovanje za dobo šestih mesecev. V tem času si mora poiskati drugo stanovanje in pa tudi zaposlitev. Morda to zveni nekoliko trdo: ampak namen te platforme je tudi ta, da se stanovalci zavetju zagotovljenega stanovanja navadijo na poznejši vsakdanjik. Zato mora vsak stanovalec tudi plačati najemnino, kakor jo bo tudi moral potem, ko bo imel svojo sobo ali stanovanje.

Probleme, ki se prej ali slej pojavijo v tako heterogeni stanovanjski družbi, skušajo rešiti z vsakotredskimi pogovornimi večeri. Po novem letu pa bi radi udeležili razne iniciative za prosti čas.

Kakor je povedala sodelavka AWOLL, Regina Lesjak, je doslej bilo možno vse probleme vzajemno rešiti in da s plačevanjem najemnine ni težav.

Stanovanjska platforma AWOLL potrebuje stanovanja in sobe. Po inseparatih v časopisju je prišlo kar lepo število ponudb. Dodatno bojo uvedli brezplačno stanovanjsko borzo. Eden najvažnejših trenutnih projektov so stanovanja za matere — samohranilke. Potreba pa njih je velika, kajti samo v Celovcu je javljenih nad 40 mater samohranilk, ki bi potrebovale dostojno stanovanje. Na drugi strani pa je v Celovcu praznih okoli 3600 stanovanj, ki so last občine. Vendar zakonski predpisi onemogočajo, da bi ta stanovanja dobili tisti, ki jih potrebujejo. To je tudi del „socialnega omrežja“ naše družbe.

Platformi AWOLL lahko pomagata, da se direktno obrnete nanjo ali pa jo podprete denarno.

Amnestija pred božičem ne lajša problemov amnestirancev

Če ima amnestiranec možnost, da se vrne k družini ali domov, je dobro. Če pa te možnosti nima, potem . . . ?

Potem prej ali slej pride na Centralo za pomoč odpuščenim iz zaporov, ki jim s finančno pomočjo pomaga prebresti prve težave na svobodi. Za, recimo, 300 šilingov, ki jih je prinesel iz zapora, si nobene sobe najeti ne more, kaj šele, da bi s tem denarjem lahko živel. Ker pa so finančne zmogljivosti Centrale zelo omejene, bivšim jetnikom skuša oskrbeti vsaj določeno eksistenčno vsoto, to je 1500 šilingov za 14 dni. A preden nekdanji jetnik premaga vse birokratske ovire — najhujša je gotova ta, da mora na domači občini zaposliti — jih večina omaga; sram pred tem, kaj bojo doma rekli, kaj bojo menili znanci in prijatelji, je dostikrat prevelika ovira.

Socialni delavci že dalj časa kritizirajo božično amnestijo, in to upravičeno. Njihovi argumenti so sledeči: jetniki pridejo na svobodo v klimatsko najbolj negostoljubnem letnem času in vrhu tega

v trenutku, ko vse govori o harmoniji, družinski sreči, miru in ljubezni. Ko pridejo iz zapora, je najmanj ponudb za delo, kajti zimska sezona je že v polnem razcvetu in vsa razpoložljiva delovna mesta so zasedena. Edinole visoko kvalificirani in taki z redkimi poklici imajo šanso, da se takoj vključijo v poklicni tok. A teh je zelo malo. Večina amnestirancev nima zaključene poklicne izobrazbe, tudi šolska izobrazba je temu primerna.

Zato skuša Centrala amnestirancem priskrbeti stanovanja, a teh je malo. Kdor v teh dneh ne dobi stanovanja in nima kam iti, za tega postanejo kolodvor, prazni vagoni, zapuščene hiše in raznorazne podrtije streha čez glavo. A skoraj nobeden od njih noče v azil za brezdomce (Obdachlosen-asyl), ker je to tako rekoč najnižja, zadnja stopnica v „karieri“ dotičnega . . .

Centrali lahko vsak pomaga. Najbolj potrebuje denar, da bo lahko pomagala jetnikom.

Prilagodil: Franc Wakounig

HOLZINDUSTRIE

Sittersdorf/Žitara vas

Žitara vas 42, 9133 Miklavčevo

tel.: 0 42 37 / 25 25 *0

TX: 422833

PROIZVODNJA IN PRODAJA POHIŠTVA

- DNEVNE SOBE
- SPALNICE
- OTROŠKE SOBE
- KOSOVNO POHIŠTVO
- MIZE IN STOLI
- KUHINJE
- IZDELAVA PO POSEBNEM NAROČILU

Celotni program je izdelan iz domačega bora
v visoki kvaliteti.

OBIŠČITE NAS,
GOTOVO BOSTE NAŠLI PRIMEREN IZDELEK
V PRODAJALNI IPH.

Se priporočamo in Vam želimo
vesele božične praznike in
srečno novo leto

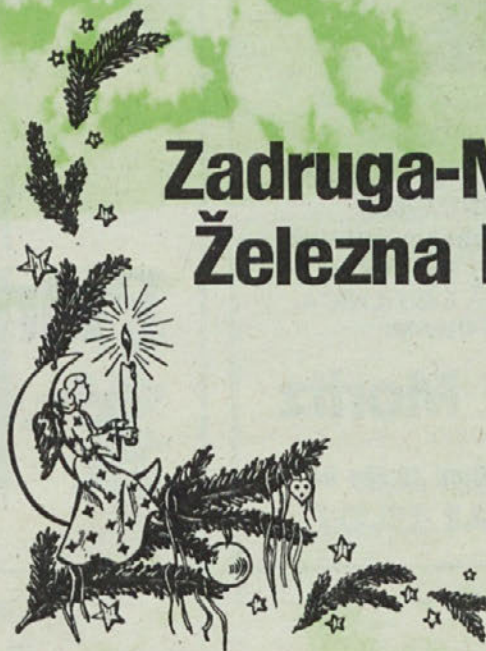

TOVARNA CELULOZE

želi vsem dobaviteljem lesa
in poslovnim partnerjem
uspešno leto 1988

*Vesele božične praznike
in srečno novo leto 1988
želi vsem
kupovalcem
in obiskovalcem*

**Zadruga-Market
Železna Kapla**

Vsem prijateljem in znancem vesele
božične praznike in srečno novo leto

Zerzer-Beguš

TRGOVINA

SVEČE

Vsem prijateljem, neprijateljem, znancem,
pevovodjem, pevovodkinjam, pevkam
in pevcem

TOMAŽ HOLMAR

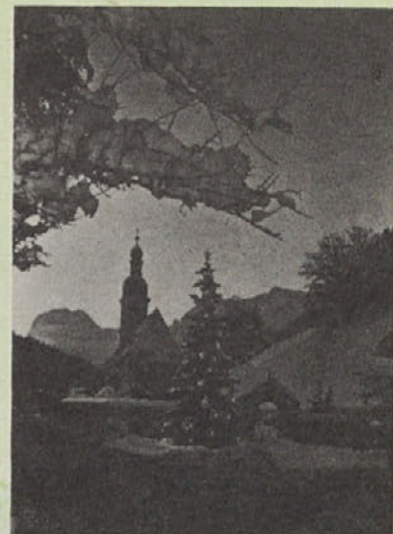
ŽUPNI UPRAVITELJ

NA OBIRSKEM

FRANC HUDL

ŽUPNIK

KAPLA ob DRAVI

Vsem naročnikom in poslovnim
prijateljem

želi vesele božične praznike
in srečno novo leto

Franc Begusch

gradbeno podjetje

BISTRICA V ROŽU
Tel. -04228-2226

CELOVEC
Wiegeleg. 20
Tel. 04222-22770

Se priporoča z dobro izdelavo vseh vrst pohištva

TISCHLEREI
MIZARSTVO

A. Zablatnik

A-9072 Bilčovs/Ludmannsdorf, tel. 0 42 28/29 83

Vsem gostom, znancem
in prijateljem

gostilna RASTOČNIK

KOPRIVNA pri ŽELEZNI KAPLI

DRUŽINA

JOŽICA in FRIDI MAK

SELE

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

vsem strankam želi Vaš
MODNI SALON in
KEMIČNA ČISTILNICA
v Pliberku

Anni Moritz

Telefon 0 42 35 / 31 94

Načrtovanje in izvedba
vseh gradbenih del

Ing. Johann

Palmisano

Gradbeno podjetje za visoke, nizke
in železobetonske gradnje

ŠT. JAKOB V ROŽU
Telefon 0 42 53 - 335

Vsem sorodnikom in znancem družina

Rudi PICHLER

GRPIČE

MAKS MIHOR

ŽUPNIK

KOTMARA VAS

Matej Nagele

ŽUPNIK V POKOJU
ŠT. PETER PRI ŠT. JAKOBU V ROŽU

mag. Mirko Isop

ŽUPNIK v ŠKOCIJANU

Vsem Slovincem lepe pozdrave

Nežka Skruhl

ZAVINCE PRI ŽITARI VASI

Vesele božične praznike in srečno novo leto

30 KROF-HOLZBAU

GES.M.B.H.

- Zimmerei
- Säge-/Hobelwerk

- Holzhäuser in Block- oder Riegelbauweise
- sowie alle einschlägigen Zimmermannsarbeiten

BLEIBURG, TELEFON (0 42 35) 21 71

Vsem prijateljem in gostom želi
sreče in veselja v novem letu

trgovina

Hermi in Walter RAKUŠEK

SELE-BOROVNICA

Vsej duhovščini in vernikom

**DEKANIJSKI ŽUPNI
URAD V ŠMIHELU**

Vesele božične praznike in
srečno novo leto Vam želi

**dipl. inž.
Hanzi Urschitz**

sodnijsko priznani
izvedenec za stavbarstvo

GRPIČE/KORPITSCH 17
telefon 0 42 57 / 20 54

DRUŽINA
dr. Anton FEINIG

SVEČE

CARIMPEX

EXPORT-IMPORT-TRANZIT

DRUŽBA z o.j.

9020 Klagenfurt/Celovec, 8.-Mai-Straße 47/2

☎ 04 63 / 51 49 46

želi svojim poslovnim
partnerjem
vesele praznike in
uspešno leto 1988

Vesele praznike ter srečno in uspešno leto 1988
želi

ELAN SKI

družba za proiz-
vodnjo in prodajo
športnih izdelkov

9586 Brnca,
Kärntner Straße 38

Robert HEDENIK

SPENGLEREI/KLEPARSTVO

9072-Bilčovs/Ludmannsdorf
Velinja vas/Wellersdorf 19
☎ (0 42 28) 28 2 95

Vsem prijateljem in znancem želi sreče
in veselja v novem letu

družina

**dipl. inž. prof.
LOJZE SAMONIG**

VRBA-VELDEN

OBISKOVALCEM

ŠTEKLNOVE gostilne

v GLOBASNICI

Vesele božične praznike in
srečno novo leto 1988 želita vsem
znancem, prijateljem in sorodnikom

dr. MANICA URANK

ZDRAVNICA

mag. JANKO URANKPSIHOLOG
z družino

CELOVEC

Vesele božične praznike ter srečno in uspešno
novo leto želi vsem občanom, prijateljem
in gostom

ŽUPAN

Albert Sadjak

občina Globasnica

Potovanje — transferji — izleti

**Valter
JUVAN**Apače 32, 9132 Galicija
Tel. 0 42 21 / 24 25

Zahvaljujemo se našim partnerjem
in strankam za zaupanje v letu 1987
in se priporočamo tudi za leto 1988

**Pevski zbor
„GALLUS“**

želi blagoslovljene praznike
in zdravo leto 1988

vsem članom in obiskovalcem naših
prireditev ter vsem prijateljem petja
doma in po svetu

GOSTILNA IN TRGOVINA

Jožko in Hilde ČIMŽAR

Dvorec 9, Hodiše

DRUŽINA

FRANC KREUTZ

CELOVEC

VINKO ZALETEL

župni upravitelj

v VOGRČAH

Vsem znancem in prijateljem vesel božič
in srečno novo leto

DVORNI SVETNIK

dr. Marko Dumpelnik
z družino

BELJAK, Neue Heimat 21. Tel: 0 42 42/34 81 53

Vsem slovenskim rojakom tu in
onstran meja, posebno
svojim mandantom

želi

srečno novo leto 1988

DR. MIRAN ZWITTER

ODVETNIK

9020 CELOVEC, KARFREITSTR. 3/I

**dr. Janko
TISCHLER**

ODVETNIK

8.-Mai-Straße 16
CELOVEC

Blagoslovljene božične praznike in
srečno novo leto želi vsem znancem in
prijateljem družina

STRAUSS

ŽIHPOLJE

Vsem prijateljem bratske pozdrave in
voščila za Božič in srečno novo leto

MILKA HARTMAN

LIBUČE

Vsem prijateljem, sorodnikom, znancem
in naročnikom »Našega tednika«

družina KASSEL, pd. Kuchling

ŽELINJE

INTERMERCATOR

ŠENTJANŽ V ROŽU

*Vam za praznike želi veliko sreče
in poslovnih uspehov*

Tudi v prihodnjem letu bomo potrebovali nove
delavke za tekstilno konfekcijo, zlasti iz
sosednjih vasi.

INFORMACIJE na telefon 0 42 28 / 30 26

IMP-METALL-CHEMIE

Produktions- und Handels-Ges.m.b.H.
9184 St. Jakob im Rosental
Telefon 0 42 53 / 544, 545

Metallbearbeitung
Handel mit Waren aller Art
Consulting, Engineering

Kovinska obdelava
Trgovina z blagom vseh vrst
Svetovanje — Inženiring

*želi vsem poslovnim partnerjem in
prijateljem srečno in uspešno leto 1988*

HAGO

TRGOVSKA DRUŽBA z o. j.
8.-Mai-Straße 47/2, 9020 Celovec

*želi svojim poslovnim partnerjem
in prijateljem srečno in uspešno
leto 1988*

Walter Ottitsch

Delavnica: 9072 Biličovo — Podgrad 7
telefon (0 42 28) 27 39

*Želi ob prazniku miru vsem odjemalcem
in prijateljem blagoslovljen božič in srečno novo leto*

*Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem
in znancem želi vse dobro za božič in za
NOVO LETO 1988*

Peter Hribernik

MIZAR

ŽIHPOLJE

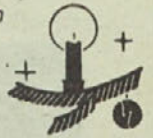
20 JAHRE

Feste
Schlafcomfort
Jubiläumsangebote

Bleiburg

*Vsem tečajnikom, dobrotnikom in
prijateljem Doma v Tinjah želi
blagoslovljene božične praznike in
srečno novo leto
pri tečajih in duhovnih vajah
ter do svidenja*

Jože Kopeinig

*Vsem našim gostom in prijateljem želimo
vesele božične praznike in srečno novo leto*

GOSTILNA **KNABERLE-SEHER**
VELINJA VAS

*Blagoslovljene
božične praznike
in srečno novo leto*

družina

Dr. STURM — SCHNABL

ŠTALENSKA GORA — DUNAJ

DRUŽINA

INŽ. KATTNIG — KALTENBACHER

Spodnje Goriče pri Rožeku

*Vesele božične praznike in srečno
novo leto 1988*

Dr. Valentin Kaki

odvetnik

8.-Maistraße 20/I, 9020 Celovec
tel. 0 42 22 / 56 8 20

*Vsem udeležencem osebnega prevoza
in romanja z malim busom*

PENZION

STERN

STARA VAS 32, 9141 Dobrla vas

Telefon 0 42 37 / 22 43

DRUŽINA

TRIESSNIG

LOČE ob BAŠKEM JEZERU

DRUŽINA

KARGL

Bače ob Baškem jezeru

*Vsem dragim znancem, dolnskimi
romarjem in dobrotnikom se zahvaljuje
in želi vse dobro za Božič in novo leto*

ŽUPNI URAD POKRČE

Luč v temo

Delniška družba avstrijskih dravskih elektrarn bo tudi letos namesto običajnih božičnih voščil in božičnih daril spet dala na razpolago znaten prispevek za akcijo „LUČ V TEMO“ v korist telesno in duševno prizadetim otrokom.

Prepričani smo, da imate razumevanje za ta dobrodelni ukrep.

Želimo Vam po tej poti vesele praznike in srečno novo leto!

*Delniška družba avstrijskih dravskih elektrarn, Celovec
Österreichische Draukraftwerke AG, Klagenfurt*

PEVCARJEVA DRUŽINA

DRABUNAŽE

VESEL BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO

DRUŽINA SMOLLE

BISTRICA V ROŽU

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem

družina ZABLATNIK

BILNJOVS

*V imenu profesorjev
in dijakov*

Dr. Reginald Vospernik

RAVNATELJ ZVEZNE GIMNAZIJE
ZA SLOVENCE V CELOVCU

PODNDARJEVA družina

SLOVENJI PLAJBERSK

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1988 vsem članom in prijateljem našega društva želi

SPD „Jepa-Baško jezero“

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem sorodnikom in narodnjakom

DRUŽINA

Sturm, pd. Tomanovi

Štalenska gora — Svinča vas

HUBERT KOTSCHNIG

Landmaschinen KG
poljedelski stroji

A-9143 ST. MICHAEL BEI BLEIBURG/ŠMIHEL PRI PLIBERKU, TELEFON 0 42 35 / 25 13, TELEX 422759
Verkauf/prodaja — Reparatur/popravilo — Ersatzteile/nadomestni deli — Tankstelle/črpalka

Malejevi

NASLEDNIKI

trgovina, gostilna in bencinska črpalka

v BRODEH pod Ljubeljem

DRUŽINA

MARIJE FERA

DVOR PRI PLIBERKU

Dr. Anton SAMONIG

živinozdravnik

Tel. (0 42 74) 31 76

Škofiče 129

Vsem obiskovalcem gostišča, restavracije
in kegljišča

JUENA

(Lastnika L. in H. GREGORIČ)

ČEPIČE pri GLOBASNICI

DRUŽINA

IVAN in ERIKA LUKAN

Vetrinj

Vsem prijateljem in znancem

družina ROPAČ, pd. HANZEL

LOČE — ŠT. ILJ ob DRAVI

ELEKTROPODJETJE

Ing. Anton Schlapper

ŠT. JAKOB V ROŽU

Slovenci z Brnce

želijo vesel božič in srečno novo leto

DRUŽINA

Nužej TOLMAJER

Radiše

FLORIJAN ZERGOI

ŽUPNIK

KAZAZE

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem

družina RUPIJEVA

VELINJA VAS

DRUŽINA

SMRTNIK, gostilna FRANCL

KORTE pri ŽELEZNI KAPLI

Vsem cenjenim odjemalcem,
znancem in prijateljem
želi blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto

Franc Stern

ESSO-ČRPALKA ZA BENCIN

ŽELEZNA KAPLA
Telefon 0 42 36 - 305

Vsem gostom in prijateljem želi
vesele božične praznike in srečno
novo leto

Camping Rož

KOČUHA

DORICA in MIRKO SABOTNIK

HODIŠE

DRUŽINA

prof. JOŽKO HUTTER

GLOBASNICA

DRUŽINA

OJCL

ZGORNJI BREG

Johan Lomšek9141 Št. Lipš
telefon 04237 - 2246

- Oficialna Steyr delavnica in traktorji
- Poljedelski stroji
- Električna in kuhinjska oprema
- Mopedi, kolesa, šivalni stroji
- Servis in vsi nadomestni deli

Sedanjim in bivšim faranom ter vsem
znancem in prijateljem**Peter STICKER**
Ljudmila STICKER

župnik in mama v Globasnici

Vsem znancem in prijateljem

družina

Okorn

VINOGRAD pri Žitari vasi

Občinski odbornik EL

Jože URANK z družinoželi vsem volilcem
vesele božične praznike in srečno
novo leto

ENCNELNA VAS

MIZARSTVO

Hanzej GabrielŠT. JANŽ V ROŽU
Tel.: 0 42 28 - 26 00Vsem cenjenim odjemalcem, gostom,
znancem, še posebej slovenskim volilcem
občine Št. Jakob v Rožu kakor tudi vsem
zadružnikom po južni Koroški
blagoslovljene praznike
in srečno novo leto**Mihej**
AntoničHOTEL »ROŽANSKI DOM«
REKA pri ŠT. JAKOBU v Rožu**NIKO KRIEGL in družina**

ZAHOMEC

KFZ.-Reparatur
Service —
Handel**Herbert**
Zwitnig

OPEL-zastopstvo

9184 Št. Jakob v R., Winkl 61 —
telefon (0 42 53) 480**Dr. Franc WUTTI**Unterbergner Str. 13
9170 BOROVLJEVsem odjemalcem in znancem želi
vesele praznike

MIZARSTVO

Kofler

ŠT. PETER pri ŠT. JAKOBU v Rožu

NIKO MARKTL

ŽUPNIK

v ROŽEKU

ŠMONOVA DRUŽINA

ŠT. KANDOLF pri Kotmari vasi

Sorodnikom, znancem, prijateljem in
katoliški mladini na Koroškem želi
obilno božičnega veselja in blagoslova
v novem letu**RUDOLF SAFRAN**

ŽUPNIK

MELVIČE

Prijateljem dela za prištetje k svetnikom (božji služabniki Slomšek, Baraga, Gnidovec, p. Vendelin), posebno bolnikom, doživeto božično skrivnost in zdravo novo leto 1988 želi pospeševateljstvo za postopek škofa Antona Martina Slomška.

Msgr. Maksimilijan Jezernik
POSTULATOR V RIMU

Vesele božične praznike želi vsem prijateljem in znancem

PODJETJE
PETEK

IZ POLENE PRI ŠT. LIPŠU

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem odjemalcem in znancem

Brigita Županc

ŽENSKI MODNI SALON
Železna Kapla 116
Tel.: (0 42 38) 341

*delamo po želji
po meri
po ugodni ceni*

Odbornikom, nastavljenecem in delavcem Mohorjeve družbe želi milosti poln božič in srečno novo leto

Franc Brumnik
predsednik

Slovensko kulturno društvo

GLOBASNICA

želi odbornikom, članom in ljubiteljem slovenske prosvete blagoslovljen božič in srečno novo leto

Poldej ZUNDER

Mladinski center na REBRICI
in v ŽELEZNI KAPLI

Starejšim in sovrstnikom, posebno pa mladim, veselja za božič in sreče v novo leto 1988

Janko JANEŽIČ
IN DRUŽINA

LEŠE PRI ŠT. JAKOBU V ROŽU

DRUŽINA

JERNEJ

Krojaštvo
Kemična čistilnica

želi svojim znancem, sorodnikom in odjemalcem blagoslovljen božič ter srečno novo leto

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Vsem znancem in prijateljem

DRUŽINA

mag. Urban POPOTNIG

ZILJSKA BISTRICA

DRUŽINA

OŽEKAR

Slovenji Plajberk

Vsem prijateljem, znancem in vsem sorodnikom

Leopold KASSL

BILČOVS

Družina

Zalka in Franc KELIH

Sele

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem gostom in prijateljem naše hiše

HOTEL-RESTAVRACIJA

BREZNIK

PLIBERK

Predsednik NSKS

dr. Matevž
Grilc

ODVETNIK

CELOVEC
KarfreitstraÙe 14/III

VSEM SVOJIM
ODJEMALCEM,
ZNANCEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM

želi *BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE*
IN *SREČNO NOVO LETO*.

Molkerei- genossenschaft Völkermarkt

MLEKARSKA ZADRUGA r. z. z o. j.,
VELIKOVEC

Vsem odjemalcem, prijateljem
in znancem želi vse dobro za praznike
in se priporoča

KROJAŠTVO

WEISS

ŠT. JANŽ V ROŽU
CELOVEC, Spitalgasse 12

Tomaž Sabotnik

gradbeno podjetje in
penzion TURANIA

Plešerka 59, tel.: 0 42 73 / 22 95
HODIŠE

DRUŽINA

KAC-LOGAR

Nonča vas — Gradiče

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „ROŽ“

ŠT. JAKOB V ROŽU

želi odbornikom, članom in ljubiteljem
slovenske prosvete blagoslovljen Božič
in srečno novo leto

MATJEVA DRUŽINA

LOČILO

PEPE MARKETZ

župni upravitelj

ŠT. JAKOB v Rožu

Blagoslovljen božič in srečno novo leto
želi sorodnikom, znancem in odjemalcem

TEKSTILJE — GOSPODINJSKE
POTREBŠČINE — KMETIJSKI STROJI

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA

Krivograd

ŠMIHEL nad PLIBERKOM

Vsem dragim gostom, odjemalcem, so-
mišljenikom, prijateljem in znancem, že-
lim v novem letu mnogo sreče v zdravju
in zadovoljstvu

TRGOVINA IN GOSTILNA

Janko Ogris

BILČOVŠ

Vsem znancem, sorodnikom, kulturnim
delavcem in narodno zavednim
Slovencem

družina LESJAK

VRBA

Vsem sorodnikom, znancem
in prijateljem

družina PRESCHERN

LOČE ob BAŠKEM JEZERU

Vsem lovcem naše lovske družine
Vaš

Nace KARNIČAR

pd. Varh na Obirskem

ZADRUGA MARKET

PLIBERK

Vam želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.
Zahvaljujemo se za Vaše zaupanje v letu 1987.
Tudi v novem letu se bomo trudili za Vas.

**ŠMIHEL
ŽVABEK**

Hvala

Vsem znancem v Rožu,
v Železni Kapli in Podjuni
ter vsem bralcem
„Otroka božjega“

IGNAC DAVID

DOMAČALE

DRUŽINA

Ivko FERM

ŠT. JAKOB V ROŽU

Da bi se za božične praznike to rojstvo
izvršilo v nas, da bi našim dnevom prineslo
širša obzorja in nas bogatilo ter nam
odpiralo nove cilje

Vam želi

pokrajinsko vodstvo

KATOLIŠKE MLADINE

**Slovensko prosvetno
društvo „BOROVlje“**

želi vsem članom in prijateljem
vesele božične praznike
in mnogo sreče
v novem letu

Mnogo svetonočnega miru in bla-
goslov v novem letu želijo vsem do-
brotnikom in znancem, absolvent-
kam in učenkam šolske sestre v Št.
Petru pri Št. Jakobu v Rožu in Št.
Rupertu pri Velikovcu

Vesel božič in srečno novo leto
Vam vošči

Lada

SKODA

**Auto
Purkowitz**

PRODAJALNA — SERVIS —
NADOMESTNI DELI

9100 Velikovec/Völkermarkt
Jauntalweg 2
Tel.: 0 42 32 / 25 19

DRUŽINA

BUCH

KLOPČE PRI VELIKOVCU

želi vsem znancem
in sorodnikom
vesele božične praznike
in srečno novo leto

družina
dr. JANKO TISCHLER

družina
**VALENTIN in
MARICA HARTMANN**
družina
KARL ROJŠEK

Vsem stalnim in zvestim gostom se ob
koncu leta zahvaljujemo za obisk in so-
delovanje ter želimo vesele praznike in
uspeha polno leto 1988

HOTEL OBIR

ŽELEZNA KAPLA

telefon (0 42 38) 381

Vesele božične praznike in uspeha polno novo leto 1988 želi

Jozi PACK

GRADBENO PODJETJE
Kotmara vas

Vsem rednim in podpornim članom vesele božične praznike in srečno novo leto želi

Društvo upokojencev

Št. Jakob v Rožu

AVGUŠTIN ČEBUL

ŠT. LENART pri SEDMIH STUDENCIH

LUDOVIK JANK

ŽUPNIK
NA RADIŠAH

DRUŽINA

DR. VINCENC ZIKULNIG

CELOVEC

Mizarsko podjetje

Silvo Kuschej

9150 Bleiburg/Pliberk,
Koschatstraße 8
☎ 0 42 35 / 21 63

empfeht sich für gute Meisterarbeit sämtlicher Einbaumöbel und Bautischlerarbeiten

Se priporoča z dobro izdelavo vseh vrst pohištva in gradbenega mizarstva

Vesele božične praznike in uspešno novo leto

Vsem rojakom, faranom, mladini, posebno še študentom

MAG. HANZEJ OLIP

župnik v Šmarjeti v Rožu

MATEJ IGERC

ŽUPNIK
na SUHI

Janez Tratar

KAPLAN V DOBRLI VASI

DRUŽINA

Štefan GREGORIČ

MALA VAS 5 PRI GLOBASNICI

Dr. Pavle ZABLATNIK

REBUHNWEG 28
CELOVEC

Frohe Weihnachten und ein erfolgreiches neues Jahr 1988

BAUUNTERNEHMUNG

Ing. Johann Podlipnig

BAUMEISTER

BMST. ING. ALOIS MERTEL'S
NACHFOLGER

9232 Rosegg 49, ☎ 0 42 74 / 44 32

Blagoslovljene praznike želi

dr. VALENTIN INZKO
z družino

SVEČE V ROŽU

FRANC KRIŠTOF

ŽUPNIK

ŠT. VID V PODJUNI

DRUŽINA

MILLONIG

DRAŠČE V ZILJSKI DOLINI

Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želi vesele božične praznike in srečno novo leto ADEG-trgovina in trafika — tujske sobe

A. Ogris-Martič

tel.: 0 42 28 / 22 51

BILČOVŠ

Vsem cenjenim odjemalcem
in znancem

želi vse dobro za Božič
in srečno novo leto 1988

družina

URBAS

Vsem faranom, sorodnikom,
znancem in prijateljem na Zili,
v Rožu in Podjuni

Stanko TRAP

župnik na Ziljski Bistrici

Oddajalcem mleka, šolarjem z Obirskega,
iz Lobnika in Lepene

družina

BISTRičNIK

OBIRSKO

Jože VALEŠKO

župnik

ŠT. PETER na VAŠINJAH

Sorodnikom, prijateljem in znancem
DRUŽINA

Nežka in Mirko KERT

iz NONČE VASI

Vsem prijateljem in znancem želi vesele
božične praznike in srečno novo leto

družina FILIP WARASCH

DJEKŠE

DRUŽINA

KUHLING, pd. HAVŽARJEVA

ŽELINJE

Vesel božič ter srečno novo leto želi vsem
znancem in prijateljem družina

dr. Janko in dr. Marija ZERZER

CELOVEC

DRUŽINA

WROLICH

LOČE OB BAŠKEM JEZERU

Vesele božične praznike in srečno
novo leto sorodnikom, znancem,
odjemalcem in gostom

SPAR

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA
RESTAVRACIJA Z DVORANO
ZA VSAKOVRSNE PRIREDITVE

Šoštar —

R. in A. Smrečnik

9142 GLOBASNICA — ☎ 0 42 30 / 211

Vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in delavcem

želi
BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ
in srečno NOVO LETO

Franc Gasser

BILČOVŠ — LUDMANNSDORF 28
Telefon (0 42 28) 21 05 18

*Vesele božične praznike in
uspešno novo leto želijo*

družine RUTAR družine SIENČNIK

RUTAR

DOBRLA VAS — BELJAK

CENTER

- DOBRLA VAS
- KLOPINJSKO JEZERO
- ŽITARA VAS

MARTIN HOTIMITZ

DEKAN

LOGA VAS

TRGOVINA S ČEVLJI

ANTON KOREN

ŠT. JAKOB V ROŽU

DRUŽINA

Marije Mischkulnig

pd. KRŽEJ

BRANČA VAS 2

Vsem sorodnikom in znancem

družina POMOČ

BILČOVŠ

*VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
želi vsem znancem in prijateljem*

DRUŽINA

dr. PAVEL APOVNIK

*Vsem znancem in prešovcem
želi vesele božične praznike
ter srečno novo leto*

družina

RESSMANN

Tratnik

LEDINCE

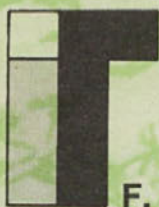
*Vesele praznike ter srečno in uspešno
leto 1988 želi*

SPAR

Franc Kušej

ŠMIHEL in PLIBERK — LABOT — LAVAMÜND

F. Zwitter G.m.b.H

A-9020 Klagenfurt/Celovec
8.-Mai-Straße 17
Tel.: (04 63) 56 0 38
Telex: 42 2834 ITFZG A

*Vesele božične praznike in srečno
novo leto 1988 želimo vsem poslovnim
partnerjem in prijateljem*

*Vesele, blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto želi sem
sorodnikom, prijateljem in znancem*

družina

dipl. trg. JANKO URANK

CELOVEC

*Vesele in blagoslovljene božične praz-
nike in sreče v novem letu 1988 želi*

**dr. Janko
Tischler**

odvetnik
Dr. A.-Lemisch-Platz 4, 9020 Celovec
Telefon 04 63 / 51 38 29

Jože Markowitz

kaplan v Šmihelu nad Pliberkom

Stanko Olip, župnik

Šteben pri Maloščah

breeraro

Warenhandelsgesellschaft
m.b.H. & Co KG

Poslovodeči družabnik
CHRISTIAN BREZNIK
Celovec, Völkermarkter Str. 99

BREIMPEX

Handelsgesellschaft m.b.H.
IMPORT-EXPORT-TRANSIT

Poslovodeči družabnik
CHRISTIAN BREZNIK

Celovec, Völkermarkter Str. 99
Telefon: (0)463-31 6 70
Telex: 422228

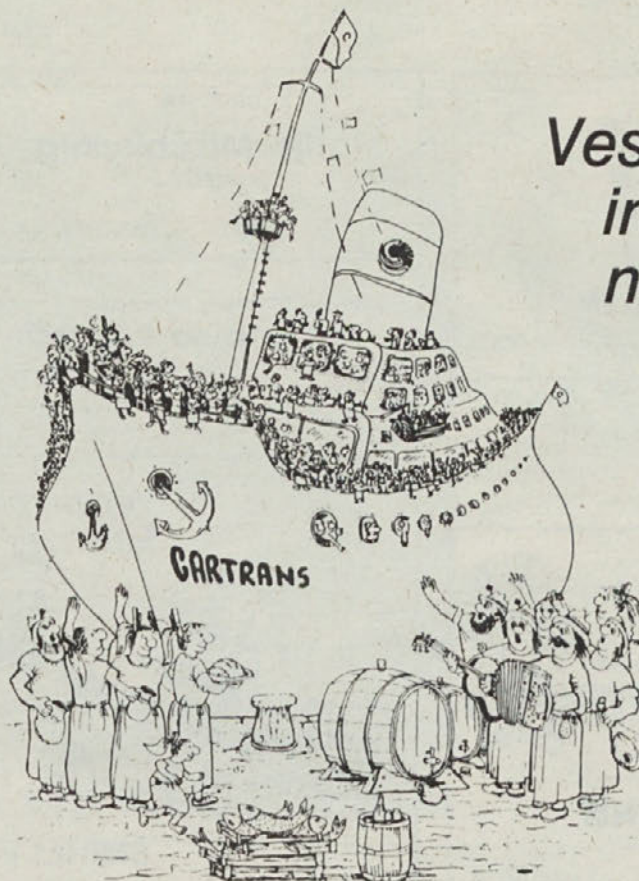
*Vesele božične praznike in
srečno novo leto 1988
želita vsem poslovnim
partnerjem in prijateljem*

Korotan

Import-Export GmbH
Viktringer Ring 26
A-9020 Celovec
Telefon (04 63) 56 2 16
Telex 422801

**Korotan
Italiana**

Import-Export S. r. l.
Corso G. Verdi 133
I-34170 Gorizia/Gorica
Telefon (04 81) 31 8 84
Telex 460895

*Vesel božič
in srečno
novo leto*

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER ZADOVOLJNO LETO 1988
ŽELIJO CENJENIM ODJEMALCEM
SODELAVCI TISKARNE

**NORA
REPRO
DRUCK**
KLAGENFURT
CELOVEC
LINSENGASSE 59
0463/55265-0*

intrade

zunanjetrgovinska družba z o. j.

IPH Holzindustrie

Trgovinska komanditna družba

S sedežem:

CELOVEC, Paradeisergasse 9/II

želi svojim
poslovnim
prijateljem
vesele praznike
in uspeha
polno
leto 1988

**LoibneggerRepro
FolienhandelDruck**

Z nami tudi
1988
uspehov polno
leto!

LUDWIGGASSE 10
9 0 2 0
KLAGENFURT
TELEFON
0 4 6 3
3 7 1 9 5

**USLUŽBENCI
MOHORJEVE
TISKARNE**

želiyo vsem bralcem
slovenske besede
prijetne božične
praznike in
mного sreče
v novem letu

kakšna vrednost je to. Enako naj bi bilo pri molitvi. Notranje naj bi se pripravljali v adventnem času in se poglobili v molitev. Mislim, da bi potem bolj spoznali vrednost skupne družinske molitve in pesmi na božični večer. Potem bi darila ne bila več v ospredju našega mišljenja.

Bernard Sadovnik

Če slišim besedo „Božič“, bi morala z njo pravzaprav asociirati mir, prijateljstvo, ljubezen. Mislim pa na stres, nepotrebna darila, kič.

Pravzaprav me božič vsako leto bolj frustrira. Vsako leto hitimo od prvega adventnega dne do zadnjega od ene trgovine do druge in kupujemo stvari, ki potem največkrat obležijo nekje v hiši. Kamor pogledamo, samo kič in komerc.

Družba je ta praznik „posilila“ in napravila iz njega got „komerc — trip“.

Angelika Mlinar, Blato

Božič bi naj bil čas premišljevanja in duhovne obnove. Na žalost pa je dandanes družba vse to izbrisala iz svojega mišljenja. Danes pripisujejo važnost dobro pripravljani večerji in obilnim darilom. Molitev skoraj ni več prisotna na božični večer. Že advent nam prinaša samo stres. Sam sem se odločil, da v adventnem času ne pijem alkoholne pijače. Ta zamisel me je vedno opozarjala na ta čas. Veselim se že božičnega večera, ker bom takrat zaužil prvi požirek vina po dolgem času. Zavedal se bom,

Dorica Lepuschitz

Ljudje brez ljubezni?

Kaj si letos želite za božič? Novo obleko, novo srajco, nakit . . . ali pa imate bolj „skromne“ želje in si želite le nekaj dni miru in počitka, razumevanja v družini, časa za razmišljanje?

Božična trgovina danes florira vsepovsod, Bogu naj bo hvala, kolikor ima Bog s tem kaj opravka. V predbožičnem času vladata hektika in zaposlenost, vsi hitijo od opravka do opravka, iz trgovine v trgovino. Še 5 dni do božiča, še 4, 3, 2 . . . Končno je tu. Vsi sedijo izmučeni pred božičnim drevesom in čakajo božička, ki bo prinesel zemeljske dobrine.

Pri vsem tem pa marsikateri pozabi na pravi pomen božiča, spomin na prihod Odrešenika. Božič je vse bolj postal „mednarodni teden obdarovanja“, saj ga praznujejo res v vseh državah. Postal je tudi teden prijaznosti, posebne prijaznosti do trgovcev.

Je božič še praznik veselja, praznik družine, praznik miru in razumevanja? Bomo mislili tudi na tiste, ki ne bodo mogli praznovati božiča, ki mogoče sedijo na cesti in čakajo na smrt in ne na darila?

Mladina danes vidi božič že drugače, bolj kritično, in razmišlja o smislu oz. nesmislu božičnega praznovanja v tej obliki, ki jo vse bolj pogosto srečavamo in s katero se vsi s časom istovetimo.

Pripravil Silvo Kumer

Božič . . .

Ljudska šola Žvabek

Želje za božič

Za božič si vsi otroci želijo lepa darila. Tudi mi si jih želimo.

Predvsem pa si želimo mir na zemlji, pa nas doma, v šoli in na vasi.

Našim staršem, sorodnikom, sošolcem in prijateljem pa želimo, da bi bili zdravi.

Želimo si tudi, da bi se oba naroda na Koroškem dobro razumela.

To so naše želje na božič.

Polotschnig Marija
Krač Nikolaj
Komar Alois
Selišnik Sonja
Pruxer Silvia
Steharnig Astrid

Ljudska šola Žvabek

Božič

Otroci se že dolgo veselimo božičnih praznikov.

Dobrobo želimo pa čakamo na nočni večer.

Najprej okrasimo božično drevo. Potem porokupimo in pokladimo vsa porokupja in vse robe. Nato se zberemo ob božičnem drevesu. Tam zapojemo nekaj božičnih pesmi ali pomolimo kratek molitveno. Na koncu razdeli mama vsem darila.

Naradnje se vsetemo k miru in se ob dobri jedi veselimo lepega praznika.

Tako poteče prvi naš nočni večer.

Stamanig Jürgen
Kuerchnig Karoline Komar Petra
Berchbold Silvia Srebotnik Bekina

Misli 10-letnega otroka za božič

24. decembra je bil rojen Jezus Kristus. Ker mu ne moremo več ničesar podariti, se sami obdarujemo. Ker je ta dan sveti dan, praznujemo tudi še božič.

Božiča se veselim, ker sedimo skupaj in sveče gorijo na božičnem drevesu. Vsi pojejo, si razdelimo darila in nato gremo k polnočnici. Edino kar pa mi ne ugaja, pa je, da moramo sedeti ves popoldan v sobi.

Božič je zelo lep čas. Ker je Jezus tega dne bil rojen, dobimo darila. Za božič dobimo tudi obisk, ki prav tako prinese darila. Božič je najlepši čas v letu.

Božič je zame praznik veselja. Praznujemo ga, ker se veselimo, da je bil rojen Jezus Kristus. Veliko otrok je že, ki se samo veselijo še daril in ne mislijo na Boga. To ni prav. Praznik je namenjen Jezusu Kristusu in ne darilom.

Nad štiristo let nas že spremlja tiskana slovenska beseda. Njeni najvišji dosežki so zakoreninjeni v slovensko kulturno zavest, čeprav je fizični spomin na Prešerna že davno ugasnil, polagoma pa blede tudi Cankarjeva živa podoba. Od Jurija Vege, Žige Popoviča, Jerneja Kopitarja, Frana Miklošiča, Naceta Klemenčiča, Franca Močnika, Jožeta Plečnika, Maksa Fabianija, Friderika Pregla, Jožefa Stefana in mnogih drugih, so ostali le še kamni, ki so jih vgradili v temeljno zasnovo slovenske znanosti.

Piše Ivan Virnik.

Pa vendar: še vedno začnemo, še vedno se naš pogled zazre na nova obzorja znanja in še vedno smo torej mladi. Živimo ali smo živeli ob ljudeh, ki so svoje življenje usmerjali na neuhojene poti. Od enega med njimi smo se za vselej poslovili pred dvajsetimi leti. 23. decembra 1967 je v 82. letu umrla v Ljubljani naša zaslužna rojakinja dr. Angela Piskernikova, odločna bojevnica za narodnostne pravice koroških Slovencev. Zapustila je bogato dediščino na različnih področjih znanosti, prostete in kulture. Bila je nestorka slovenskih naravoslovcev, ugledna biologinja,

snov iz anatomije in fiziologije mahov.

Sledila so asistentska leta v tedanjem ljubljanskem Deželnem, pozneje Narodnem muzeju (1926—1943), poučevanje na ljubljanskih in novo-meških srednjih šolah (1926—1943), nemška internacija v zloglasnem Rawensbrücku (1943—1945) in leta 1945 ravnateljsko mesto v Prirodoslovnem muzeju Slovenije v Ljubljani, ki ga je zapustila ob upokojitvi 1953. leta. Vmes je honorarno predavala splošno botaniko na univerzi in pedagoški šoli v Ljubljani. Po upokojitvi je prevzela vodstvo referata za varstvo narav-

Do konca življenja zvesta svoji Koroški in koroškim Slovincem: naša znamenita rojakinja dr. Angela Piskernik ob praznovanju 76. rojstnega dne.

20 let smrti dr. Angele Piskernik

prva Slovenka s častitljivim naslovom doktorja znanosti in obenem doktorja naravoslovnih ved, znana javna delavka in ena od utemeljiteljev varstva narave v Sloveniji.

Rodila se je 27. avgusta 1886 v Lobniku pri Železni Kapli v družini trdnega slovenskega kmeta. Že iz domače hiše je ponela v svet ljubezen do narave in rodne Koroške. Ta ljubezen ji je bila lastna tudi v častitljivih življenjskih letih, le da je bila bolj poglobljena in umirjena po težkih osebnih preizkušnjah.

Mladi Korošci kot ženski in še posebej kot Slovenki ni bila uglajena pot do visokošolskega študija. Kar sodobno se sliši, da je prišla do njega z diplomo celovškega učiteljskega uršulink in z zasebnim študijem na prvi državni gimnaziji. Vendar si je že leta 1914 na dunajski univerzi kot prva Slovenka pridobila naslov doktorja znanosti. Za disertacijo iz naravoslovnih ved si je izbrala

ne dediščine pri Zavodu za spomeniško varstvo Slovenije, kjer je delala do leta 1963.

Vse svoje bogato življenje je dr. Piskernikova posvetila delu za Slovence. Ni se omejevala zgolj na svojo stroko, temveč se je z enako vnemo lotevala družbenih, kulturnih, socialnih in narodnostnih vprašanj. V mislih in delu se ni nikoli ločila od svoje Koroške. V času plebiscita je pomagala ustanavljati slovenska ženska društva na Koroškem, pisala in predavala je o Koroški, naših ljudeh, šegah in običajih.

Dve leti je urejala Prilogo Koroškega Slovence; v posredni zvezi s tem delovanjem je napisala več srednješolskih učbenikov in slovarja za pouk nemščine. Poleg znanstvenih botaničnih razprav, ki so nastale v njenem visokošolskem obdobju na Dunaju, je objavljala poljudne naravoslovne članke, črtice, življenjepise, referate in ocene; znani so nekateri

njeni literarni prispevki, več zanimivih poljudnoznanstvenih člankov pa je napisala za revije Čas, Ženski almanah in Naš rod. Prispevke dr. Piskernikove o socialnih, ženskih in narodnostnih vprašanjih na Koroškem med obema vojnama najdemo tudi v celovškem Miru, v Prilogah Koroškega Slovence pa so v letih 1925 in 1926 izhajali njeni eseji o slovenskih pesnikih in pisateljih.

Dr. Piskernikova je zavestno in vsestransko delovala tudi na svojem strokovnem področju. Njeno najbolj znano delo je Ključ za določanje cvetnic in praprotnic (1941, 1951), ki je še danes edino slovensko knjižno delo v tej zvrsti. V njem so bila namreč prvič v zgodovini naših naravoslovnih ved zbrana slovenska imena za praprotnice in cvetnice; v prvi izdaji Ključa je zajela 2222 rastlinskih vrst in podvrst, v drugi dopolnjeni pa kar 2618 rodov, vrst in podvrst, ki jih je poleg nujno potrebnih zunanjih morfolo-

ških znakov dopolnila še s sodobnimi latinskimi in slovenskimi imeni.

Spomin na dr. Angelo Piskernikovo, na njeno življenje, delo in žrtvovanje, se še sedaj nenehno vpleta v našo zavest in razmišljanja. Občudovali smo njeno neomajnost, doslednost, poštenje, širok pogled in odločnost, predvsem pa izostren čut in pravičnost, zlasti za težave in stiske našega malega koroškega človeka. Pri naši zavedni rojakinji smo občudovali tudi skladnost njenih besed in dejanj. Kadar je bilo potrebno, je govorila malo, vendar pretehtano in stvarno, znala je reči bobu bob! Vse življenje pa je nosila svoje veliko srce bolj na dlani kot na jeziku. Besede dr. Piskernikove: „Nikoli obupati, dvigniti rok, prepustiti se malodušju...!“, veljajo za vse njeno izjemno plodno življenje, v katerem ni nikoli obupala, kajti bila je neomajno zvesta Koroški, koroškim Slovincem in slovenskemu narodu.

Tristo tisoč šilingov iz dražbe za Glasbeno šolo

Liga za človekove pravice je 10. decembra, na dan človekovih pravic, imela na Dunaju svoj občni zbor. V ospredju je bilo delovno poročilo poslovodnega podpredsednika Feliksa Bistra.

Bister je v svojem obširnem poročilu o delovni dobi 1985—87 izpostavil naslednje tri važne točke:

1. Delovanje pravnega sosveta lige, ki se je poleg konkretne pomoči posameznim državljanom osredotočilo na pravni položaj narodnih skupnosti ter Romov in Sintov.

2. Razširitev mednarodnih stikov, ki segajo preko Zvezne republike Nemčije in Pariza (tam je centrala lige) pa do udeležbe pri mednarodnih prireditvah — kakor npr. pri manjšinskem kongresu leta 1985 v Ženevi in konferenci za varnost in sodelovanje v Evropi.

3. Prizadevanje za uveljavljanje manjšinskih pravic pa je postalo že stalnica v delovnem programu lige. Višek tega prizadevanja je bila akcija „Umetniki pomagajo manjšinam“ v prid Glasbeni šoli ter dvojezičnim otroškim vrtcem na Koroškem.

Vzorno delovanje lige pa se vidi tudi v rastoči finančni podpori s strani javnih ustanov.

Tudi volitve novega odbora so bile izraz solidnega dela osrednjega odbora, ki je bil skoraj v celoti potrjen. V novem odboru, katerega predseduje bivši parlamentarec Alfred Ströer, so zastopani kar trije Slovenci: Feliks Bister (podpredsednik), Hanzej Oman (odbornik) in dr. Tone Jelen (preglednik).

Svojo doslednost v prizadevanjih za človekove pravice je liga ponovno dokazala s soglasno sprejeto resolucijo, v kateri podpira zahteve manjšin v njihovem boju za enakopravnost. Resolucijo je liga dostavila tudi vsem parlamentarcem v avstrijskem parlamentu.

Slavnostni zaključek akcije „Umetniki pomagajo manjšinam“ je bil 15. decembra v konferenčni (Dalje na strani 37)

Po svoji kulturi je Drabosnjakov naslednik

PORTRET JANEZA LESJAKA

Vezani letniki „Našega tednika“ so neke vrste dokument političnega, gospodarskega, kulturnega in družbenega življenja koroških Slovencev. Če je treba pisati o kakšnem političnem ali kulturnem delavcu koroških Slovencev, pisec najprej pogleda v naš list.

Tako se je zgodilo tudi pri Janezu Lesjaku, prosvetašu s Kostanj pri Vrbi. Treba je prelistati samo en letnik in človek vidi, kako delaven in ustvarjalen je Kašnikov Hanzej s Kostanj, ki ga mirne vesti lahko označimo kot enega izmed stebrov slovenstva, mogoče kar najvažnejšega v njegovi domači okolici.

Janez Lesjak je tako na političnem kakor tudi prosvetnem področju aktiven, pri čemer pa je treba povedati, da ga kulturna dejavnost vsekakor bolj zanima, bolj pri srcu mu je.

Lesjak je član Narodnega sveta koroških Slovencev in je kot tak dejaven v osrednjem odboru, aktiven pa je tudi v okrajnem odboru NSKS v Vrbi. Predvsem pa je tu treba navesti njegove kulturne funkcije. Lesjak je predsednik Slovenskega prosvetnega društva „Drabosnjak“ na Kostanjah. Sploh je on gonilna sila tega kulturnega društva, saj se je na njegovo pobudo leta 1973 obnovilo.

Kostanje so nekdanje bile močno žarišče kulturne dejavnosti. Kdor le malo pozna kulturno zgodovino koroških Slovencev, bo vedel, da so Kostanje ozko povezane z imenom Andrej Šušter-Drabosnjak. Bukovnik Drabosnjak je v tej fari živel kot kmet in ljudski pesnik in

lahko rečemo, da njegovo življenje in delo še danes vplivata ne samo na Kostanje, temveč zdaj že na ves slovenski kulturni svet. Zato je tembolj važno, da je Janez Lesjak poživil kulturno društvo, saj je na ta način prišlo do ponovnih uprizoritev Drabosnjakovih iger in gradnje kulturnega doma, pri čemer ima Janez Lesjak največje zasluge.

Ob obnovitvi Drabosnjakovega društva — tako bi ga lahko tudi imenovali — so društvu želeli veliko uspeha, ki se je v teku let tudi uresničil. Že pet let pozneje je predsednik Lesjak v brošuri, ki je izšla ob 75-letnici Slovenskega prosvetnega društva za Kostanje in okolico — ustanovljeno je bilo leta 1903 — zapisal, da „življenje naroda ne obstaja samo iz sedanjosti in prihodnosti, tudi preteklost ima velik pomen“. Ko je Janez Lesjak zapisal te besede, se je pomena gotovo zavedal, saj je

on na Kostanjah in v Vrbi tisti, ki ohranja slovenski živelj. Preteklost mu je merilo za sedanjost in prihodnost. Zaveda se, da kultura potrebuje osrednje osebnosti, ki jo nosijo in ohranjajo. In ta zavest mu zagotavlja tudi lepe uspehe.

Če je Krščanska kulturna zveza letos na osrednji gledališki predstavi uprizorila Drabosnjakovo „Pastirsko igro“, ne moremo mimo dejstva, da imata za to dr. Pavle Zablatnik in Janez Lesjak velike zasluge, kajti življenje obeh je povezano s tem bukovnikom.

Predsednik Lesjak je v omenjeni brošuri pisal o „pogumnih in neustrašnih narodnjakih“. Ta naziv v njegovem kraju najbolj gre njemu, ki — ko se pelje v Celovec — zahteva vozovnico po slovensko in jo tudi dobi. Da je gospoda Lesjaka treba pozdraviti slovensko, trgovci in drugi v njegovem kraju vedo.

Lesjakove intencije so delo v prid slovenskemu življu, delo za ohranitev slovenskega jezika in kulture ter nasprotovanje prltisku tistih, ki hočejo narodnostni skupnosti škodovati.

Vse to pa naš kulturni delavec samo lahko uresniči ob pomoči družine, ki mu stoji ob strani. Skozi celo življenje mu je požrtvovalno pomagala žena Hedwiga, rojena Bavarka.

Če bi nas danes kdo vprašal po slovenskem idealistu, bi mu imenovali Janeza Lesjaka.

a. d.

Janez Lesjak sredi svojih sodelavcev (na vaji za Drabosnjakov „Pasijon“)

Zahvala Krščanske kulturne zveze

Krščanska kulturna zveza se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pomagali, da je uprizoritev Drabosnjakove PASTIRSKE IGRE tako dobro uspela. Plačilo za sodelavce pa je gotovo bil številni obisk in izredno dobre kritike.

V prvi vrsti se imamo zahvaliti župnikom Lovru Petričiču v Št. Ilju in Francu Kristofu v Št. Primožu, da sta nam dala na razpolago cerkvene prostore za uprizoritev. Prirčna zahvala velja univ. ass. dr. Herti Lausegger, ki je žrtvovala veliko truda in časa, da je priredila besedilo po izvornem rokopisu Drabosnjaka. Najlepša hvala igralcem in pevcem MePZ „Rož“ iz Št. Jakoba; režiserju Franciju Končanu za režijsko delo, s katerim je ustvaril v skupini prijateljsko vzdušje in harmonijo velike igralске družine; Lajku Millsavljčiču, ki je skrbel za celotni glasbeni del — priredil in naštudiral je pesmi z igralci in zborom in tako igro bistveno olepšal; scenografu dipl. inž. Viktorju Molki, prof. Alenki Barti za osnutek kostumov; dvornemu svetniku dr. Pavletu Zablatniku za svetovanje pri božičnih običajih; lektorju Toneju Stickerju; asistentu režije Pavliju Zablatniku; inž. Heliju Juchu, Foltiju Čertovu in Milanu Moharju za osvetljavo; Nadi Slatnar za organizacijo kostumske opreme, Slovenskemu narodnemu gledališču Drama in

Opera za izposojene kostume, Zavodu šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu, da so dale na razpolago prostore za vaje; družini Sereinig, da je dala na razpolago delavnico za izdelavo scene; družini Janežič, da je dala tehničnemu osebju prenočišče; vsem, ki so pomagali pri izdelavi, oblikovanju ter prevažanju scene in tistim, ki so dali na razpolago rekvizite: Janez Mesec, Franci Gregorin, Ludvik in Franci Sereinig, Miro Mischkulnig, Franci Janežič, Franci in Marjan Mečina, Mihi Amruš, Jozi Kunčič, Kristijan Stornik, Hanzi Wuzella, Peter Korpitsch, Hanzi Tomažič, Miro Polzer, Jozi Urak, Jože Mohar, Folti Čertov, Andreja Lepuschitz, Pavli Zablatnik, Jozi Perč, Marija Krušič, Folti Kernjak, dipl. inž. Franc Kattnig, Folti Wuzella, Romi Tusch, Jurij Sturm, Mihi Mischkulnig, Manfred Tolmajer, Šolske sestre v Provincialni, družina Kriegl, Zadruga Škofiče, Zveza slovenskih zadrug, Zadruga Št. Jakob, avtopodjetje Sienčnik, SPD „Rož“ v Št. Jakobu, SPD „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni, SPD „Kočna“ v Svečah, KPD „Planina v Selah,

Modestov dom, Slomškov dom, podjetje Trampusch v Pliberku; vsem, ki so pomagali pri izdelavi kostumov in pri gledališki garderobi: Nada Slatnar, Eli Ristič, Anton Šijanec Marica Sereinig, Anica Zablatnik, Gabi Amruš, Pepca Lederer, Micka Opetnik; Hanziju Reichmanu za slikanje in Friedrichu Jaklitschu za snemanje na video; pokroviteljem: Tovarna celuloze OBIR na Rebrci, NOREA REPRO v Celovcu in trgovska družba HAGO; vsem, ki so podprli Pastirsko igro: Kulturni oddelek pri koroški deželni vladi, Škofijski ordinariat, Kulturna skupnost Slovenije in Zveza kulturnih organizacij Slovenije ter vsem dobrotnikom, podjetjem in organizatorjem.

● Visoko odlikovanje Mihi Kapu

V četrtek, 18. decembra, je Miha Kap, znani in priljubljeni igralec iz Žamanj, v Škofji Loki prejel nagrado iz sklada Stane-ta Severja za najboljšo igral-sko stvaritev v slovenskem amaterskem gledališču, ki temelji na Severjevem umetniškem izročilu. Mihi Kapu čestitam za to visoko odlikovanje. Daljši razgovor z odlikovancem bomo objavili v novem letu.

Novo v literarnih glasilih

Pred dnevi sta izšli dve literarni glasili, ki objavljata slovensko literaturo in sicer „SALZ“ v Salzburgu in „InN“ v Innsbrucku. Revija „SALZ“ poroča o nagradi „Vilénica“ Petru Handkeju in ob tej priložnosti publicira pesmi Gustava Januša v slovenščini in njegovem prevodu v nemščino. „InN“ pa objavlja pesmi Pavleta Zidarja v prevodu Janka Ferka ter tri kratke proze z erotičnimi intencijami Petra Kerscheta.

Ob objavah Januša in Zidarja je treba spomniti na dejstvo, da so dvojezične, kar na primer za koroška glasila ni samoumevno; literarne revije po Avstriji pa so že pred nekaj leti začele objavljati literaturo koroških Slovencev v obeh jezikih, v originalu in prevodu.

Bavarska literarna revija „Passauer Pegasus“ je pred tedni objavila prozo Janka Ferka in vabi tudi druge koroške pisatelje k sodelovanju. Naslov, pod katerim revijo (posamezni izvod šil. 35/DM 4,80) lahko naročite oz. pošljete prispevke, je: Passauer Pegasus, c/o dr. Nicolai Riedel, Kremser Straße 61, D-8390 Passau.

300.000 za GŠ...

(Nadaljevanje s 35. strani)

dvorani avstrijskega sindikata, kamor je predsednik Ströer povabil sodelujoče umetnike ter zastopnike slovenskih kulturnih organizacij. Feliks Bister je s ponosom podal obračun, ki izkazuje dobiček nad 300.000,— šillingov iz dražbe oz. prodaje darovanih umetnin.

V imenu slovenskih kulturnih organizacij, posebno pa Glasbene šole in dvojezičnih otroških vrtcev, se je navzočim umetnikom in odbornikom lige zahvalil Herbert Seher. Seher je posebno opozoril na važnost idejne in materialne podpore ustanovam, ki se brigajo za skupno dvojezično vzgojo mladine.

Sprejem je obogatil moški zbor dunajskega krožka, katerega plošča „Večglasna Avstrija“ je bila poklonjena navzočim umetnikom kot priznanje za njihovo prizadevanje v prid koroškim Slovincem.

● Velikovec

BOŽIČNI KONCERT

Čas: nedelja, 27. december 1987, ob 14. uri

Kraj: Gospodinjnska šola v Št. Rupertu pri Velikovcu

Nastopajo: kvartet Smrtnikovih bratov, dekljski zbor z Želinj, cerkveni zbor Št. Peter na Vašinhah

Prireditelj: Kulturno društvo „Lipa“ v Velikovcu

Kulturni mesečnik „Pomerania“, ki ga v poljskem mestu Gdansk izdaja kašubsko-pomorjansko združenje, prinaša v številki 1987/6 novico, da se je po sedmih letih pozivov vendarle začela gradnja kašubskega kulturnega doma v tem mestu. Novica je zanimiva tudi za širšo javnost, saj se v krogu evropskih narodnih manjšin le malo spomni, da obstajajo v baltskem delu današnje Poljske Kašubi ali Pomorjanci.

Ta narodna skupina s samostojnim jezikom je štela na začetku tega stoletja nekako sto tisoč duš, ko je še spadala v okvir Nemčije. Po drugi svetovni vojni je prišla pod Poljsko, toda Poljaki imajo kašubski jezik le za poljsko narečje, in za

Kdo so Kašubi?

to te skupine ne priznavajo za narod. Zato nimamo danes nobenih podatkov, koliko ljudi šteje skupina Kašubov, niti ne o tem, koliko jih je še ohranilo v vsakdanjem govoru kašubščino. Skoraj vsi govorijo namreč oba jezika, kašubsko in poljsko.

Narodna skupina torej, ki so jo imeli v glavnem že za opisano, si danes sredi Gdanska, največjega poljskega pristaniškega mesta, gradi svoj kulturni dom. V njem bodo imela svoje prostore kašubska društva, uredništvo mesečnika „Pomerania“, razne pisarne, arhivi, mala tiskarna itd. Gradnja bo vodil poseben odbor, ki ga sestavlja kašubsko izobraženstvo, v tem tudi nekateri univ. profesorji. Dom bo zgrajen v glavnem iz prispevkov, kakor tudi z nakazili pokrajine. Za obstoj kašubske skupnosti v prihodnje je nastajajoči kulturni dom neprecenljivega pomena. Podobno kakor imajo npr. Sorbi in Lužiči svoj Serbski dom v mestu Budyšin (Bautzen), ali Slovenci na Primorskem svoj Kulturni dom v Trstu. Razveseljiv znak osveščanja

Kašubov je tudi prevod Sv. pisma v kašubski jezik, ki ga je pravkar dokončal E. Golabk. Isti pisec se je lotil tudi sestave novega kašubsko-poljskega slovarja. Pravilen pogled na kašubsko zgodovino pa nam v svojih razpravah, objavljenih v omenjenem mesečniku, daje G. Labuda. Očitno je, da so veliki sosede tudi Kašubom oz. Pomorjancem, ki so bili v vsej zgodovini narod zase, prikrojevali in omaloveževali njih zgodovino, zato da bi uničevali in vodenili njihovo narodno zavest.

Značilno je še, da imajo Pomorjanci za svoj zgodovinski narodni znak grifa (pri nas je bil npr. karantansko-koroški znak panter). Le-tega so Pomorjanci oz. Kašubi skrbno ohranili, tako da se z njim ločujejo nasproti poljskemu orlu. Pod tem imenom so od leta 1908 izdajali tudi književno revijo „Gryf“, ki se je obdržala vse do 1934. Danes jo nadomešča že omenjena „Pomerania“ s prispevki v poljščini in kašubščini, vendar v pomorjanskem oz. kašubskem duhu. (Pomerania, Długi Targ, 80828 Gdansk, Poljska). š.

Überlegungen zur Schulfrage

Ich habe mit meinem Leserbrief gewartet, bis die Emotionen ein wenig abklingen, Emotionen, die ich für berechtigt halte. Es steht auf beiden Seiten die Angst dahinter. Beim slowenischen Kärntner die berechtigte Angst, als Volksgruppe ausgelöscht zu werden. Vor einiger Zeit sagte mir eine alte Großmutter: „Wie wir in die Schule gekommen sind, da haben wir dort erst deutsch gelernt. Unsere Enkelkinder können nicht mehr slowenisch.“ Beim deutschen Kärntner die berechtigte Angst, es könnte wieder zu einem Griff über die Grenze kommen, denn zweimal ist es ja schon geschehen, nach dem 1. Weltkrieg und nach dem 2. Weltkrieg. Die Ermahnung zur Sachlichkeit bei Diskussionen vermag diese Angst nicht auszuschalten und kommt mir wie eine Zwangsjacke vor. Der Mensch hat nun einmal Kopf, Herz und Hand. Der Kopf ist wichtig. Bei menschlichen Problemen ist aber das Herz mitbeteiligt, ob man will oder nicht.

Beim Klub 2 ist mir aufgefallen bzw. hat mir gefehlt:

1. Der Vorwurf des Herrn Sturm, in Barental hätten die Eltern aus Angst um ihre wirtschaftliche Existenz ihre Kinder nicht zum slowenischen Unterricht angemeldet, blieb unwidersprochen. Man könnte daraus schließen, das es öfters vorkommt, daß die Angst um die wirtschaftliche Existenz die Freiheit der Entscheidung (das Elternrecht) beeinflusst.

2. Der Unterschied zwischen der Anmeldung zu ... und der Abmeldung von ... ist nicht einmal andiskutiert worden. Ich habe den Unterschied bei meiner nebenberuflichen Tätigkeit als Religionslehrer an der kaufmännischen Berufsschule in Klagenfurt erlebt. In Tirol ist der Religionsunterricht an den Berufsschulen obligatorisch. Die Abmeldung von ... natürlich möglich. Wir hatten die Anmeldung zu ... und damit ist man in der Lage, etwas beinahe oder ganz umzubringen und gleichzeitig von Religionsfreiheit zu sprechen.

Warum führt man die Schulen in den in Frage kommenden Orten nicht als zweisprachige Schulen mit der Möglichkeit für die Eltern ihre Kinder vom Slowenischunterricht abzumelden? Das Elternrecht wäre damit völlig gewahrt. Nur so ein Gedanke, aber wert ihn zu diskutieren.

3. Die neue Entwicklung in der Volksschule wurde vergessen. Eine Entwicklung — ausgelöst durch den neuen Lehrplan — die vom lehrerzentrierten Unterricht — Frontalunterricht sagt man auch dazu, weil der Lehrer vorne steht und alles, was getan wird, nur auf seine Weisung geschieht und ohne ihn nichts, außer Unfug — abgeht, die Aktivitäten zum Schüler verlegt und den Lehrer als Helfer, Partner, Vermittler, als Fachmann, der Fragen beantwortet, sieht. Die Schüler werden zum

PISMA BRALCEV

selbständigen Arbeiten, allein oder in Gruppen, hingeführt. In allen Bezirken Kärntens gibt es Besuchsschulen (sie dürfen von Lehrern und Eltern besucht werden), in denen man die Impulse des neuen Lehrplans verwirklicht.

Und dieser neue Lehrplan sagt zum sozialen Lernen:

„Die Förderung der Persönlichkeit des Kindes zielt einerseits auf die Stärkung des Selbstwertgefühles und andererseits auf die Entwicklung des Verständnisses für andere ab. In besonderer Weise ermöglicht dies: das Mit- und Voneinanderlernen, das gegenseitige Helfen und Unterstützen, das Erwerben einfacher Umgangsformen, das Entwickeln und Akzeptieren von Regeln bzw. eines Ordnungsrahmens als Bedingung für Unterricht, das gewaltfreie Lösen bzw. das Vermeiden von Konflikten, das Erkennen und Durchleuchten von Vorurteilen, das ansatzweise Verständnis für Manipulation, die Sensibilisierung für Geschlechterrollen.“

Ich meine, man müßte die aufgrund des neuen Lehrplanes bevorstehenden Änderungen in der Volksschule in die Überlegungen miteinbeziehen. Es werden z. B. in ganz Österreich die Stimmen immer lauter, die fordern, daß behinderte Kinder nicht mehr in Sonderschulen aus- und abgesondert werden, sondern, wenn es die Art der Behinderung zuläßt, in normalen Klassen integriert werden sollen. Dies im Interesse des sozialen Lernens.

Mag. Paul Steiner sen.
Weidmannsgasse 37
9020 Klagenfurt

Stellungnahme eines Mitunterzeichners

Zu den Fragen und sonstigen Feststellungen in üblicher Manier durch den Kärntner Abwehrkämpferbundes (13. 12. 1987) möchte ich als Mitunterzeichner der kürzlich in der Kleinen Zeitung erschienenen Petition gegen das Pädagogenmodell wie folgt Stellung beziehen:

1. Weder die Initiatoren der kürzlich öffentlich erschienenen Petition (Anzeige), betreffend die in der beschlossenen Form abzulehnenden Neuregelung im Minderheitenschulwesen, noch die Unterzeichner derselben, sind einem „Abwehrkämpferbund“ (KAB) Rechenschaft darüber schuldig, wer das ganzseitige Inserat bezahlt hat!

2. Die Frage nach dem „Warum“ (von einem KAB u. Co. stets gerne übersehen!) ist für alle, die lesen können bzw. wollen, in den einleitenden Sätzen zur Unterschriftenliste verständlich begründet!

3. Die in diesem Land durchaus übliche und recht häufig angewandte „Masche“ des Hinweises „auf Unterschriften zahlreicher

Persönlichkeiten neben Kommunisten und sonstigen Linksaußen“, ist ein schon so uralter Hut, daß man sich über diese monotonen, einfalllosen Wiederholungen amüsieren muß!

4. Daß ein KAB weiters die Frage an alle Unterzeichner stellt, „ob sie sich dessen bewußt gewesen seien, welches Spiel, unter dem Vorwand des Minderheitenschutzes ausgetragen, sie damit unterstützen“, darf als weiterer erheiternder Punkt empfunden werden. „Schwere“ Frage an den KAB: „Wer hat mittels einem „Volks“-begehren (1984), welches obendrein nur von dürrtigen 9% der Stimmberechtigten unterschrieben wurde, dieses Spielchen begonnen?“ Die slowenische Volksgruppe war es jedenfalls, leicht nachweisbar, nicht! Es entspricht aber der schon erwähnten „üblichen Manier“, nun Gegnern dieser schlechten und unausgegorenen „Husch-Pfuschregelung“ (Pädagogenmodell) direkt oder auch nur indirekt „das Schüren von Unfrieden“ zu unterstellen!

5. Es geht in Wahrheit, folgt man der Angelegenheit zurück zu ihrem Ursprung (Schul-„Volks“-begehren und einleitende Aktivitäten dazu), keineswegs um eine „Verbesserung“ eines bisher ohnedies mustergültigen Unterrichtes an unseren zweisprachig geführten Schulen, sondern um die möglichste (doch noch) Verwirklichung der Trennungsbestrebungen!

6. Daß es hier um die endliche „Abschaffung“ (?) des slowenischen „Zwangsunterrichtes“ (?) gehe, wie man in diesem Lande recht häufig hört, fußt wohl auf „jener Unkenntnis — bewußt falschen Information — und auf jenen Vorurteilen“, welche ein KAB, an die falschen Adressen gerichtet, in seiner Reaktion anspricht! Kein nicht zum Slowenisch-Unterricht angemeldetes Kind wird seit 1959 in Slowenisch gelehrt, muß diesen Unterrichtsgegenstand also keineswegs absolvieren, unterliegt daher auch keinem „Slowenisch-Zwangsunterricht“!

Guttenbrunner Herbert

Zdravnik, naš prijatelj in pomočnik

Vsakdo ima neroden občutek, če gre k zdravniku, čeprav ve o dobroti in prijaznosti vsakega zdravnika. A pogoste izjeme potrjujejo pravilo. Tako tudi dr. Igor Ogris.

Pred nedavnim smo hoteli trije člani naše družine k njemu na pregled. Ker vem, kako težko je pri njem dobiti termin, in to za tri osebe na isti dan, sem dva meseca prej šla k njemu in si od sekretarke izprosila za vse tri osebe termin ob istem dnevu. Ta pa je pomotoma zapisala samo eno osebo.

Ko sem ji na dan termina skušala dopovedati, da smo dejansko trije naročeni, me je žena zdravnika nahrullila in mi grozila: ako ne bom utihnila, nas bo vse tri naglala iz ordinacije, ker ima itak dosti pacientov in ni odvisna od nas. Z odprtimi usti sem stala pred njo in se čudila, kako more tako visoko situirana ženska imeti tako malo olike.

Njen predlog, da danes pride samo eden na vrsto in ostala dva bogve kdaj, sem pa morala vzeti na znanje. Saj je bila edina možnost z zdravnikom samim govoriti, od katerega sem pričakovala malo več razumevanja. A zaman! Z vso močjo svojega glasu mi je natabil, da ima žena v vsakem primeru prav. Pa tudi on me je opozoril na to, da se pri svojem visokem številu pacientov ne more ozirati na vsakega posameznika, kar bi pravzaprav moralo biti samo po sebi umevno za vsakega zdravnika.

Ta primer obiska pri zdravniku kaže, da imajo zdravniki veliko preveč pacientov. Potrebujemo pač nove, mlade zdravnike, ki imajo čas in prijazno besedo za vsakega posameznika. Poleg tega pa bi mladi zdravniki s tem, da stari vzamejo nekaj pacientov, te prisilili, da se za svoje paciente malo bolj pobrigajo.

Sonja Sturm

Narodna

Si Slovenec,
si desni
ali levi —
si pravi!
Si belogardist,
ali antikrist.

Zveza slovenskih organizacij
in Narodni svet
nerodni zvezdi sta
na narodnem nebu.
Namesto da bi nas vodili,
sta medseboj se razdrobili.

Preprosti človek
se nič več ne spozna,
katera od obeh
sploh prav ima!
All tista, ki tolče drugo po glavi,
all tista, ki mu jo nastavi.

Pametnejše je,
da vsak s svojo misli,
da nam ne vsili nemški
nacionalac
svojo kratko pamet!

Karolina Haderlap, Lepena

● Šteben

VABILO
V soboto, dne 26. decembra 1987 (Štefanovo), ob 11. uri bo pred farno cerkvijo v Štebnu spet tradicionalna **BLAGOSLOVITEV KONJ**
Nato jezdenje okoli cerkve, ki je posvečena sv. Štefanu, patronu konj.
Sv. maša bo ob 10. uri.
Župnijski svet v Štebnu prisrčno vabi vse prijatelje in lastnike konj, da se s konji udeležijo te blagoslovitve.

Statistiki so izračunali, da pride na vsakega danes živečega človeka na našem planetu trideset prednikov — toliko naj bi doslej živelo vseh ljudi. Pahljače rodovnikov pa se širijo; svetu, v katerem živimo, grozi eksplozija prebivalstva. Bodo temelji, ki so jih postavile prejšnje generacije, lahko nosili tako mogočno stavbo? Bomo morali začeti povsem na novo? Se bomo morali odločno omejiti v nadaljnji rasti?

To so vprašanja, ki segajo v prihodnost. Mi pa smo se v tem prispevku namenili v nasprotno smer — v preteklost. Sicer pravijo, da se je mogoče naučiti iz zgodovine le tega, da se ni moč iz nje ničesar naučiti, toda — preteklost nas usodno opredeljuje in naravnava v prihodnost. Zato ni odveč, da ji včasih prisluhnemo. Konec starega in začetek novega leta je vselej tudi trenutek občuna z minulim, zato se oziram nazaj, v preteklost, pa vendarle v našem vsakdanjku tolikokrat živo prisotno. Tako se nam vračajo tudi najpomembnejši minuli dogodki in velike osebnosti, zlasti tisti, ki so pomembno oblikovali narodno in kulturno zgodovino koroških Slovencev.

Leto 1988 ni v tem pogledu nobena izjema; okroglih in oglatih obletnic bi lahko nanizali do številke 90. V pregledu koroških in s Koroško povezanih obletnic smo se ustavili ob nekaterih, ki se nam zde pomembnejše kot druge. Vsekakor pa že na začetku tega pregleda ne moremo mimo brččas za koroške Slovence v letu 1988 najpomembnejše obletnice: 100-letnice smrti Andreja Einspielerja (1813—1888), duhovnika, politika in organizatorja, našega velikega voditelja, enega najzaslužnejših mož za ustanovitev Mohorjeve družbe. Bil je njen prvi predsednik, pozneje pa podpredsednik in blagajnik do svoje smrti.

Pred sto leti, 16. januarja 1888, je v Celovcu umrl Andrej Einspieler, eden od nepozabnih utemeljiteljev Mohorjeve družbe, prvi podpisani na oklicu (27. julija 1851) za ustanovitev društva, „katero bode dobre bukve za Slovence izdajalo in jih med njimi razširjalo“. Ko je škof Anton Martin Slomšek leta 1850 obiskal Celovec, je za svojo misel o ustanovitvi knjižnega društva pridobil takratnega stolnega kaplana Andreja Einspielerja, poznejšega velikega voditelja koroških Slovencev, in Antona Janežiča. Ti trije: Slomšek, Einspieler in Janežič so postali pravi ustanovitelji, pravzaprav temeljni ka-

1988 — Einspielerjevo leto

men Družbe sv. Mohorja oziroma Društva sv. Mohorja, kakor se je v začetku imenovalo.

Ko se je 25. februarja 1851 Slomšek zopet mudil v Celovcu, je povabil Einspielerja — Slomšek je že vedel za Janežičev in Einspielerjev načrt — v Št. An-

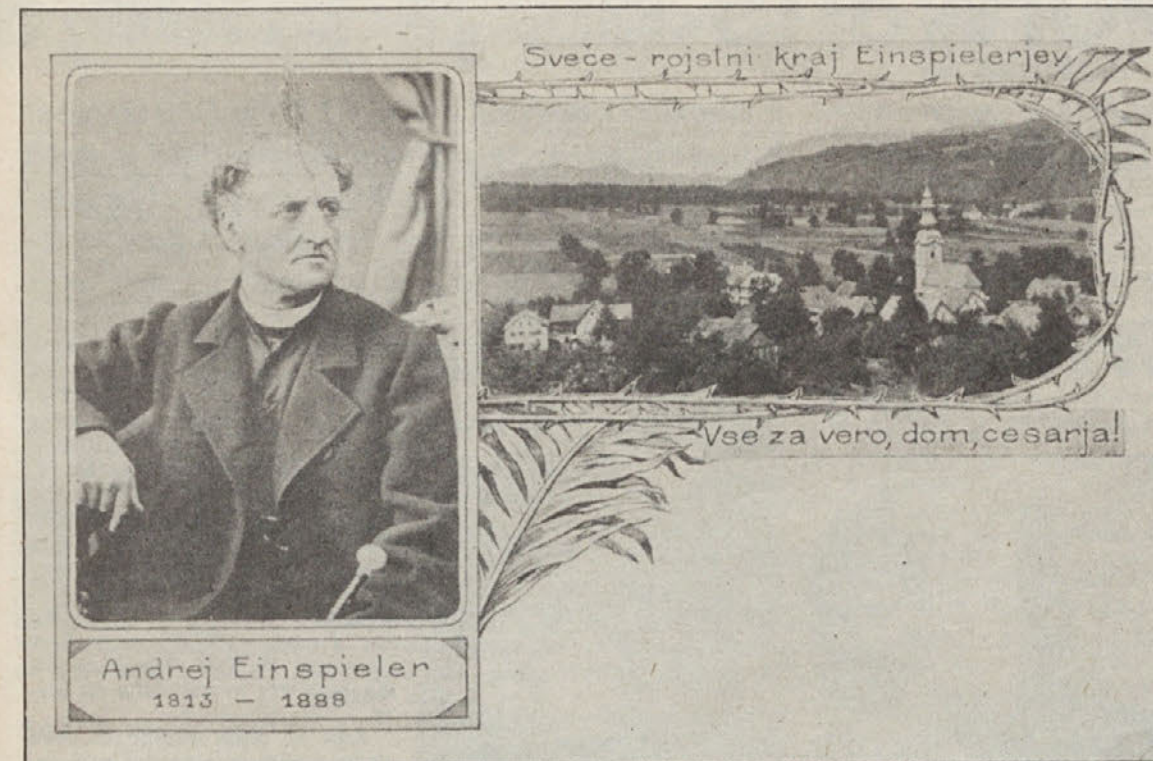
draž Slomšku voščiti za god — to je bilo 17. januarja 1852 — je žalosten potožil, da se stvari še niso premaknile, in odločno pristavil: „Mnogo besed v časnikih, a malo dejanja.“ Lotila se ga je že bojazen, da Celovčani ne bi omagali v prizadevanjih za ustanovitev knjižnega društva. Naposled se je le premaknilo. Že v začetku februarja (5. febr. 1852) je odbor, ki sta ga v glavnem predstavljala društveni vodja Andrej Einspieler in tajnik Anton Janežič, napovedal izid prvih knjig. Društvo sv. Mohorja je bilo slednjič ustanovljeno. Potem je 20. junija 1852 celovski odbor Društva sv. Mohorja sklenil med drugim: „Bukve, ki jih misli društvo izdajati, imajo sploh v tri razdelke razpasti: a) veroznanske bukve, b) podučilne in kratkočasne reči, kot povesti, pesmi itd. za šolsko mladost, c) sploh literarna dela, posebno ki se našega naroda tičejo...“

Vodja naše prve knjižne ustanove, idejni tvorec njene prenove in osrednji organizator delovanja Družbe sv. Mohorja, Andrej Einspieler, doma iz Sveč, obnovljeni Družbi leta 1859 tudi

svojih pravic na slovenskih tleh. Na drugi strani je A. Einspieler opozarjal druge narode po svetu, zlasti v avstrijski državi, na Slovence in njihov boj za uveljavitev narodnih pravic, do katerih so zakonito upravičeni.

Kot poslanec deželnega zbora se je A. Einspieler še posebno potegoval za pravico materinščine v šoli. Terjal je, naj bi „nemški učitelji z nemščino ne mučili slovenskih otrok, dokler se ti slovenskega jezika dobro ne naučijo“. Leta 1873 je izdal Politični katekizem, v katerem je v obliki vprašanj in odgovorov razlagal Slovencev svojega časa, kaj je politika in kako naj se do nje obnašajo v vsakdanjem življenju. Leta 1882 je v Celovcu začel izdajati štirinajstnevnik Mir, s katerim je v koroških Slovincih vzbujal narodno zavest in neuklonljivost pred pomembnim. Njegov izjemen pogum, odločnost in vztrajnost, borili se do konca, bi morali naši rojaki posnemati tudi v sedanjih težkih razmerah.

Leta 1988 praznujemo Slovence tudi vrsto narodnostno po-

Pred sto leti, 16. januarja 1888, je umrl Andrej Einspieler.

grado AVNOJ, najvišje jugoslovansko družbeno priznanje za izjemne dosežke trajnega pomena v gospodarstvu, kulturi, znanosti in umetnosti.

Duhovni velikan 19. stoletja

Naposled prinaša leto 1988 ob spominu na dogodke in pomembne osebnosti iz zadnjega poldruga stoletja zgodovine koroških Slovencev še nekaj drugih omembe vrednih obletnic. Med njimi zaslužijo naše zanimanje predvsem 125-letnica prve „besede“ celovške čitalnice, 100. obletnica hainfeldskega kongresa, na katerem se je koroški delegat zavzel za izdajanje socialnodemokratskega lista v slovenščini, 90-letnica rojstva prof. dr. Franceta Sušnika, literarnega zgodovinarja in kulturnoprosvetnega delavca s Prevalj (umrl 1980) in nepozabnega planinskega organizatorja, Jožija Miklavčiča (umrl 1980). S posebnim zadovoljstvom bomo praznovali tudi 60-letnico plod-

Slovenski kulturni koledar 1988

draž. Dolgoletni zaslužni urednik celjske Mohorjeve družbe, Jože Dolenc, piše v Kratki kroniki pomembnejših dogodkov v zgodovini Mohorjeve družbe (1821—1972), da se je na velikonočno nedeljo po obedu Slomšek pogovarjal z Einspielerjem, kako potrebno bi bilo ustanoviti društvo, „ki naj med Slovenci širi dobre slovenske bukve“. Celovškimi snovalcem takega društva je Slomšek obljubil vso podporo. S Slomškovimi pobudami se je Einspieler vrnil v Celovec in začel med slovenskimi rodoljubi delo za ustanovitev knjižnega društva.

Le nekaj mesecev pozneje, 27. julija 1851, so koroški Slovenci sestavili oklic za novo knjižno društvo in ga razposlali po vseh slovenskih deželah. „Ta oklic se je raznesel po celi Sloveniji kakor blisk“, pripoveduje Andrej Einspieler, „in od vseh strani so odmevali veseli glasi.“ Jeseni istega leta je oklic objavila tudi Janežičeva Slovenska Bčela. Oklic so podpisali slovenski rodoljubi, med njimi Andrej Einspieler, Anton Janežič, šentandražki kanonik Jožef Rozman in Matija Majar, tedanji župnik v koroških Gorjah.

Ko so prišli iz Celovca v Št.

podpredsednik, je okrog sebe zbiral in spodbujal pisatelje ter se vsestransko prizadeval za ustanovitev Družbine tiskarne in njenega doma v Celovcu.

Boj za narodne pravice

V našem krajšem spominskem zapisu ob 100-letnici Einspielerjeve smrti moramo vsaj z nekaj besedami omeniti tudi njegovo pomembno narodno-politično delovanje med koroškimi Slovenci. V Celovcu je z Matijem Majarjem Ziljskim vodil politično delo naših rojakov in bil med najbolj delovnimi člani takojšnjega slovenskega društva. Že leta 1848, ko mu je bilo komaj 35 let, je s podpisom Svečan začel sodelovati pri Sloveniji, ki jo je v Ljubljani izdajal Matija Cigale, pri Südslavische Zeitung v Zagrebu in pri Slavische Centralblätter v Pragi.

V številnih dopisih in člankih — tako Jože Dolenc ob počastitvi spomina na veliko življenjsko delo Andreja Einspielerja — je poudarjal, kako je potrebno, da se Slovenci zavedo

membnih obletnic in jubilejev, med katerimi moramo na prvem mestu omeniti 70. obletnico smrti našega največjega pisatelja in dramatika Ivana Cankarja. V leto, ki ga nestrno pričakujemo, sodi več obletnic, ki imajo poseben pomen za koroške Slovence. Naj naštejemo nekatere med njimi: 40. obletnica smrti prvega predsednika Zveze koroških (slovenskih) zadrug Janeza Vospernika, 70-letnica smrti kparja Alojzija Progarja, 220. obletnica rojstva Andreja Šusterja Drabosnjaka, 110-letnica rojstva Valentina Rožiča, tajnika Mohorjeve družbe, v predvojni Jugoslaviji odločnega zagovornika pravic koroških Slovencev,

Spominsko leto A. Umka in V. Poljanca

130. obletnica smrti šolnika Simona Rudmaša, 20-letnica smrti Rudolfa Mencina, učitelja in organizatorja slovenskega šolstva na Koroškem, 30. obletnica smrti znanega slovenskega koroškega narodopisca Vinka Mörderdorferja, 30-letnica smrti Ivana (Janeza) Sekola, župnika

in dolgoletnega prizadevnega prosvetnega delavca itd.

Spomnili se bomo tudi 110. obletnice smrti duhovnika, skladatelja in narodnega delavca Franca Saleškega Treiberja, 100-letnice rojstva slovenskega diplomata in odvetnika, dr. Zdravka Wiegeleja, 80. obletnice smrti Vekoslava (Alojza) Legata, upravnika časopisa Mir in vodje tiskarne Mohorjeve družbe, 80-letnice ustanovitve Slovenskega šolskega društva v Celovcu, 70. obletnice prelomnih dogodkov v letu 1918 in začetkov bojev za severno slovensko mejo, 70-letnico rojstva prezgodaj umrlega slovenskega koroškega pripovednika Maksa Sorgia, žalostne 50. obletnice anšlusa in začetkov nacističnega preganjanja koroških Slovencev, 45-letnice pomembnih dogodkov iz razvoja narodnoosvobodilnega boja na Koroškem v letu 1945 ter 30. obletnice odprave obveznega dvojezičnega šolstva na južnem Koroškem.

V ospredju naše pozornosti bosta nedvomno 150-letnica rojstva pesnika, urednika in šolnika Antona Umka Okiškega, profesorja na celovski gimnaziji, rojenega v Okiču pri Boštanju (umrl 1871 v Trušnjah pri Veli-

kovcu) in 50. obletnica tragične smrti našega velikega rojaka Vinka Poljanca, deželnega poslanca (1921—1927), predsednika Krščansko-socialne oziroma Slovenske prosvetne zveze (1932—1936), prve žrtve nacističnega nasilja nad koroškimi Slovenci.

80-letnica Lesičjakove smrti

Če se sedaj ozremo na začetek našega stoletja, naletimo pred 80 leti na smrtni dan Franca Ledra Lesičjaka (1832—1908); s svojimi košatimi brki, s citrami in prepevanjem je bil dolga desetletja znamenita osebnost med koroškimi bukovniki. Lesičjakovo izročilo je povzela hči Matilda Košutnik, avtorica mnogih ljudskih iger na Koroškem. Še do začetka tega stoletja je Lesičjak — po svojem pevstvu in vižjarju je kmalu zaslovela vsa Podjuna — hodil s citrami čez rame na sejmeh in žeganja, kjer je s svojim petjem razveseljeval kmečke ljudi.

Najbolj znana in še danes priljubljena je Lesičjakova Pesem od rojstva, sicer pa je njegove najlepše pesmi zbral, izbral in

pridredil nepozabni slovenski koroški skladatelj Luka Kramolc v izvrstni zbirki, ki jo je izdala Mohorjeva družba v Celju leta 1954 s tehtno spremno študijo univ. prof. dr. Janka Kotnika.

Sredi majnika se bomo s hvaležnostjo spominjali 90-letnice rojstva velike koroške Slovenke, Vike Podgorske (s pravim imenom Hedvika Ana Čus), iz Bistrice v Rožu. Bila je ena največjih jugoslovanskih dramskih umetnic, ki je v 87. letu, 23. julija 1984, umrla v Mariboru. Vika Podgorska je bila vrsto let prakinja Hrvatskega narodnega gledališča v Zagrebu. Slavno gledališko igralko iz Roža so kritiki pogosto primerjali s tragedijno

Slavna igralka iz Bistrice v Rožu

Eleonoro Duse in je niso smatrali le za najboljšo dramsko umetnico osrednjega zagrebškega gledališča, temveč vsega slovenskega juga! Za izredne zasluge na področju gledališke umetnosti je Vika Podgorska prejela leta 1961 Nazorjevo nagrado za življenjsko delo, leta 1976 pa na-

grado AVNOJ, najvišje jugoslovansko družbeno priznanje za izjemne dosežke trajnega pomena v gospodarstvu, kulturi, znanosti in umetnosti.

negi delovanja Kluba koroških Slovencev in Ljubljani, ki je bil ustanovljen 14. oktobra 1928. Ob koncu leta bomo počastili še tri pomembne obletnice: 120-letnico rojstva skladatelja Oskarja Deva (zbral in priredil Slovenske narodne pesmi iz Ziljske doline in Podroža in Slovenske narodne pesmi s Koroškega), 120. obletnico rojstva znamenitega naravoslovca in dunajskega Slovenca dr. Ivana (Janeza) Regna in 160-letnico rojstva Antona Janežiča (1828—1869), nedvomno enega najdaljnovidnejših in najbolj delovnih slovenskih duhovnih velikanov 19. stoletja.

Anton Janežič, profesor, slovnica in književni organizator, eden od vnetih pobudnikov za ustanovitev Mohorjeve družbe, njen dolgoletni tajnik in urednik, je organiziral literarno časopisje, spodbujal mlade slovenske pisatelje svoje dobe in jim vsestransko pomagal, napisal slovensko slovnico, ki se je kot cenjen učbenik širila v številnih ponatisih. S svojim delom je iz Celovca ustvaril za nekaj desetletij vseslovensko kulturno središče.

Priljubljen Ivan Virnik

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB
vabi na**PLES SAK,**

ki bo na Štefanovo, 26. decembra, ob 20. uri v hotelu OBIR v Železni Kapli. Pripravljen je bogat srečolov! Za ples bo igrala skupina „ZMEDA“!

Slovensko planinsko društvo vabi na smučarsko tekmo za „KARAVANŠKEGA MEDVEDA“ Tekmovalci vzamejo smuči na rame in grejo na hrib in se potem peljejo v cilj.

Vzpon + smuk = rezultat Tekmujejo lahko vsi od 10 leta naprej v posameznih skupinah. „SLALOM ZA KEKCA“ Tekmujejo dekleta in fantje do 15 leta v dveh skupinah.

Kdaj: nedelja, 3. januarja 1988, ob 11. uri

Kraj: Sele-Zgornji Kot (pri Francu)

PLAVALNI TEČAJ SLOVENSKE ŠPORTNE ZVEZE ZA 4- do 6-LETNE PREDŠOLSKE OTROKE

KJE: mestno kopališče (Hallenbad) Celovec, Gasometergasse 1

KDAJ: vsak torek in četrtek od 15.30 do 16.20 skupina I, od 16.30 do 17.20 skupina II

KOLIKO: vsaka skupina obsega največ 8 otrok

KAKO DOLGO: 16 učnih ur v teku 8 tednov (razen ob praznikih in med šolskimi počitnicami)

UČITA: Kristijan Zeichen (torek), Milan Kupper (četrtek)

STARŠI: pripeljejo in predajo otroka, že preoblečenega v kopalke, učitelju ob začetku ure ter ga prevzamejo po zaključni uri, oboje v kleti, pred stopniščem k bazenu.

POGOJI: tečajnina šil. 400,— in vsakokratna vstopnina v kopališče po šil. 10,—. Priporočamo, da imate za zapiranje obleke v omarico vsakič na razpolago dodatnih šil. 10,—, ki jih dobite nazaj, ko spraznite omarico.

ZACETEK: tečaj začnemo v torek, dne 16. februarja 1988, ob 15.30

PRIJAVE: s podpisom prijavnice in z vplačilom tečajnine so možne do petka, 29. 1. 1988, pri voditeljih obeh slovenskih otroških vrtev, go. predsednici Šikoronja in gđc. Weiss. Zaradi omejenega števila bomo prijave upoštevali po vrstnem redu vpisa.

SMUČARSKI TEČAJ SLOVENSKE ŠPORTNE ZVEZE NA KRONPLATZU NA JUŽNEM TIROLSKEM

Slovenska športna zveza vabi na enotedenski smučarski tečaj, ki bo v sestralskih počitnicah in sicer v času od sobote, 7. 2., do sobote, 13. 2. 1988.

Tečaj bo na željo ponovno v južnotirolskem centru Kronplatz/Plan de Coronas. V ceni 3000,— šil. je zajetih 7 polovičnih penzionov in prevoz z modernim avtobusom Celovec-Beljak-Lienz-Toblach-Oberolang in nazaj. V ceno je vključen tudi pouk v smučanju v dopoldanskih urah oziroma smučarski izlet pod strokovnim vodstvom. Udeležba šole smučanja je prostovoljna.

Otroci do 12 let starosti imajo 25% popusta, otroci do 15 let pa 10% popusta na ceno.

Cena za 6-dnevno vozovnico za žičnice in vlečnice stane približno 141.500 LIT. Otroci do 6 let imajo 50% popusta, otroci do 15 let imajo 30% popusta, seniorji pa imajo 20% popusta.

Interesenti naj se prijavijo najkasneje do 27. 1. 1988 z napačilom 1000,— šil. na konto Slovenske športne zveze (konto štev. 3.029.113) pri Posojilnici Celovec.

3. kolo avstrijskega pokala: težek nasprotnik za SAK**Vorwärts Steyr pride s**

Za Vorwärts Steyr brani v голу bivši vratar avstrijske reprezentance Fuchsbichler, ki je celo sezono dobil le 18 golov. V moštvu pa je kar 6 profesionalnih nogometašev (Lukič, Priložni, Madlener, Karlsberger, Cvetko, Dallos). Vigredi pa hoče Vorwärts Steyr kupiti napadalca, ki naj bi dal potrebne gole. Napadalci so letos namreč le 19-krat zadeli v črno.

V II. ligi se je Vorwärts Steyr uvrstil na 3. mesto (1. Krems; 2. Casino Salzburg; 3. Steyr; 4. St.

Direktno v televiziji v oddaji 1 2 X je ÖFB izžrebal tekme za 3. kolo avstrijskega pokala. SAK je dobil kot nasprotnika Vorwärts Steyr, moštvo, ki bo igralo vigredi v srednji play-off za vstop v I. ligo. Moštvo iz Zgornje Avstrije je izredno dobro, mdr. igra kar 6 profesionalcev v moštvu.

Pöthen) in bo vigredigral v srednji play-off za vstop v I. ligo.

Vorwärts Steyr je bil sprva z

žrebom zelo zadovoljen, toda ko so se funkcionarji podrobneje informirali o nasprotniku, jih je menda veselje minilo. Po zmagi proti LASK in Kapfenbergu se moštva že bojijo Slovenskega atletskega kluba, ki je v pokalu bil doslej res zelo uspešen. V sezoni 1986/87 je SAK premagal Mostič, Vöcklamarkt, LASK in je potem nesrečno izpadel proti SV Št. Vidu. V sezoni 1987/88 pa je SAK premagal že SVG Piberk in SV Kapfenberg in zdaj čaka na Steyr.

SAK se misli pozimi na vsak način ojačiti in hoče pridobiti napadalca iz Št. Vida Burgerja. Pihorner, ki je bil vso sezono poškodovan, pa naj bi zapustil SAK, mdr. se zanima zanj WAC.

Kapetan SAK Marijan Velik je bil letos v pokalnih tekmah v odlični formi in je tudi proti LASK-u dokazal svoje znanje. Po tej poti naj bi v pokalu šlo tudi naprej, je prepričan Velik, ki se bo gotovo posebno dobro pripravil.

Ostali nasprotniki koroških klubov

Rapid Lienz — FC Tirol
Trg/Feldkirchen — Mödling
Wolfsb. AC — Andorf

Termini: 29. marca za moštva, ki imajo igralce avstrijske reprezentance; 4. aprila za vsa ostala moštva, mdr. tudi SAK. SAK bo igral na velikonočni ponedeljek ob 16. uri.

Austria Celovec ali SAK?

Na velikonočno soboto bo igral Vorwärts Steyr v Celovcu proti celovski Avstriji, v ponedeljek pa proti SAK. To bo gotovo lepa prilika, da se bosta SAK in Avstrija indirektno med seboj pomerila.

SAK bo gotovo imel na račun tega „indirektnega derbija“ še več gledalcev. Obeh terminov manj veselja pa so igralci Steyrja, ker bodo verjetno morali prebiti velikonočno nedeljo tukaj na Koroškem.

Sapporo: Franci Wiegele šesti

Na tekmovanju za svetovni pokal je Zahomčan Franci Wiegele dosegel na olimpijski skakalnici v Sapporu na Japonskem šesto mesto. Po prvem skoku je bil Franci Wiegele celo drugi.

Tekmo za svetovni pokal je spet enkrat dobil Finec Matt Nykänen, ki je že ob začetku sezone v odlični formi, v Sapporu je slavil letos že svojo četrto zmago. Na Japonskem je bila zastopana avstrijska B-reprezentanca, najboljšo uvrstitev pa je dosegel na prvi konkurenci Werner Schuster z drugim mestom.

Franci Wiegele je na drugem tekmovanju s skoki na 98,5 m in 90,5 postal šesti. Trener Avstrij-

cev je postavil tudi že moštvo za mednarodno turnejo treh dežel, v kateri bo tudi Franci Wiegele. Za Avstrijo bodo nastopili: Wiegele, Vettori, Felder, Neuländer, Haim, Schuster, Stranner.

Trener Franci Wiegele trenira trenutno s svojimi skakalci na Planici, vsi pa čakajo na prvi sneg. Preteklo nedeljo je bila v Zahomcu načrtovana tekma, ki pa so jo zaradi pomanjkanja snega odpovedali.

6 profesionalci

V polčasu pokalne tekme SAK — LASK še nihče ni verjel v senzacijo. SAK pa je premagal I. ligaša in poskrbel za veliko presenečenje. Tudi Steyr je „velikan“ za SAK.

SAK je zadovoljen

SAK je z nasprotnikom vseka kor zadovoljen, je dejal sekcijski vodja Albin Waldhauser po izrebanju. Steyr je atraktiven nasprotnik, ki ima v moštvo vrsto odličnih igralcev, ki igrajo tudi zelo atraktiven nogomet. Možnosti za zmago so SAK gotovo dane, toda Steyr gotovo ne bo podcenjeval SAK-a, zato bo naloga zelo težka.

Sekcijski vodja Albin Waldhauser je zadovoljen. Steyr je atraktiven nasprotnik.

DSG SELE VABI NA

13. MEDNARODNI NAMIZNOTENIŠKI TURNIR,

ki bo v nedeljo, 3. januarja 1988, v športni dvorani v Borovljah!
Začetek: 8.00 — finalne tekme ob 17. uri

Tekmovalne skupine: A-mednarodni moški igralci zveznih lig; B-ženske iz tu- in inozemstva; C-igralci deželnih lig; D-moška dvojica (medn.); E-mladinci (medn.); F-šolarji (medn.); G-veterani (medn.); H-igralke in igralci 1., 2. in 3. razreda.

Dunja Jamnig četrta

Na tekmovanju za šolarje je Dunja Jamnig (ŠD Št. Janž) dosegla v Bad Kleinkirchheimu odlično 4. mesto. Dunja letos prvič vozi v skupini šolarjev, kjer je kot najmlajša že zelo uspešna. Silvana Oraže iz Borovelj je postala šesta.

Tekme v Št. Janžu 1988:

2. in 9. 1. 1988: Srednjekoroško prvenstvo; 24. 1. 1988: Občinsko prvenstvo; 4. 2. 1988: Okrajno šolarsko prvenstvo; 9. 2. 1988: Smučarski dan Mladega roda; 21. 2. 1988: Velestolom za deželni pokal (medn. za odrasle); 28. 2. 1988: Zaključek pokala Tyrolia;

Kick-boks: Radišan Milan Hribernik koroški viceprvak

Na koroškem prvenstvu v kick-boksu je Radišan Milan Hribernik nastopil v kategoriji do 74 kg in dosegel odlično drugo mesto in s tem naslov koroškega viceprvaka.

Njegov brat Mirko Hribernik pa se je uvrstil na četrto mesto v kategoriji do 69 kg.

Prvenstva se je udeležil tudi znani boksar Marijan Oraže in dosegel v kategoriji do 74 kg 3. mesto. Brata Hribernik sta nastopila za Allstyle-karateklub Celovec.

Predsednik Vorwärts Steyr Radelsbeck:

„LASK nas je svaril!“

Naš tednik: Dobili ste kot nasprotnika moštvo iz deželne lige. Gotovo ste zadovoljni?

Radelsbeck: Sprva smo bili res zadovoljni. Toda ko smo se podrobneje informirali, nas je veselje minilo. Prepričan sem, da bo le zelo zelo težko zmagati v Celovcu.

Naš tednik: Kaj veste o SAK-u in zakaj Vas je veselje minilo?

Radelsbeck: Znano je, da je SAK premagal že LASK in Kapfenberg. Vemo tudi, da sedijo gledalci čisto ob robu igrišča in da so zelo fanatični. Seveda nam je tudi znano, da igra v moštvo bivši vratar jugoslovanske reprezentance in da je SAK moštvo slovenske

narodne skupnosti na Koroškem. Zakaj nas je minilo veselje, je jasno, saj smo dobili očitno izredno močnega nasprotnika.

Naš tednik: Bi lahko za naše bralce na kratko predstavili moštvo?

Radelsbeck: V našem moštvu igra 6 profesionalcev, večina igralcev pa je še zelo mlada. Imamo odlično obrambo, katero organizira legionar Lukič, imamo pa tudi odličnega vratarja. V napadu bomo verjetno vigredi kupili novega igralca, ker je tam bila doslej naša hiba.

Naš tednik: Kdaj boste pričeli s pripravami in kako ocenjujete konkretne možnosti v pokalu?

Radelsbeck: S pripravami bomo začeli 20. januarja. Možnosti v pokalu so „na papirju“ dobre, bo pa gotovo zelo težko. Na vsak način jelmjemo nasprotnika zelo resno.

Vorwärts Steyr: Dynamo Kiev 3:3

Nasprotnik SAK v avstrijskem pokalu Vorwärts Steyr je na turnirju v Linzu v dvorani igral v finalu proti najboljšemu moštvo Sovjetske zveze in senzacionalno dosegel remi. Rezultat dokazuje, da je SAK dobil v pokalu izredno dobrega nasprotnika, ki šteje k vrhunskim moštvom v Avstriji.

Aktualni intervju

„Delo se obrestuje“

Naš tednik: Lani ste imeli v Št. Janžu z naraščanjem zelo veliko uspeha. Daniel Užnik je dobil Tyrolia-pokal, Dunja Jamnig je postala druga. Ali si osebno pričakovali toliko uspeha?

Erich Užnik: Uspehi našega naraščanja so nas več ko presenetili, niti v sanjah nismo pričakovali tega uspeha. Daniel Užnik je dobil v skupnem seštevku Tyrolia-pokal, Dunja Jamnig pa je presenetila z drugim mestom. Izreden uspeh pa smo imeli tudi na štajerskem prvenstvu, ko sta Dunja Jamnig in Daniel Užnik premagala celotno štajersko elito. Dobili pa smo tudi moštveno prvenstvo pred Peco.

Naš tednik: Kje so glavni vzroki za ta uspeh?

Erich Užnik: V zadnjih letih smo zelo intenzivno delali z najmlajšimi, imeli veliko tečajev, predavali in trenirali so deloma vrhunski trenerji. Lani smo želi prvi uspeh, delo se je torej obrestovalo.

Erich Užnik, trener smučarjev v Št. Janžu

Naš tednik: Po lanskih uspehih so vaša pričakovanja letos gotovo velika. Bo možno ponoviti lanske uspehe?

Erich Užnik: Prepričan sem, da bomo tudi letos uspešni, saj imamo vrsto talentov, ki bodo prej ali slej stopili v stopinje Daniela in Dunje. V koroški kader so letos vpoklicali že Dunjo Jamnig (šolarji), kar je gotovo velik korak naprej za tekmovalko.

Naš tednik: Snega še ni, kje pa se trenutno pripravljate na sezono?

Erich Užnik: Ker na Rutah še ni snega, se pripravljamo večinoma na Dobraču, kjer imamo odlične pogoje. Sezona pa se naj bi pričela pri nas 2. januarja s srednjekoroškim prvenstvom.

Vsem bralcem, športnikom in funkcionarjem želimo blagoslovljen božič in srečno novo leto!

ŠPORTNO UREDNIŠTVO

PRIVEDITVE

● Brnca

DRUŠTVENI PLES

Čas: sobota, 26. december 1987, ob 19.30

Kraj: kulturni dom na Brnci
Priveditelj: SPD „Dobrač“ na Brnci

Nastopajo: ansambel „Drava“ in Volkstanzgruppe Fürnitz

● Globasnica

ŠTEFANOV PLES

Čas: sobota, 26. december 1987, ob 20.00

Kraj: pri Šoštarju v Globasnici
Priveditelj: globaška mladina

Nastopa: ansambel „Vilija Petriča“

● Sele

SKLEPNA PRIVEDITEV OB 85-LETNICI KATOLIŠKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA „PLANINA“ V SELAH

Čas: sobota, 26. 12. 1987, ob 14. uri

Kraj: farni dom v Selah
Priveditelj: KPD „Planina“ v Selah

● Ljubljana — Dravljje

PASTIRSKA IGRA

(Andrej Šuster Drabosnjak)

Čas: nedelja, 10. januar 1988, ob 16.30 in 19.30

Kraj: farna cerkev v Dravljah (Ljubljana)

Nastopajo igralci in pevci iz Roža in z Gur

● Tinje

● NOVOLETNO SREČANJE

Čas: sobota, 2. januarja 1988, od 9. ure do 19.00 ure

Kraj: Dom v Tinjah
Novoletno srečanje: Boljša je ena ženska ko devet moških (slovenski pregovor)

O novi ženskosti in novi moškosti

Predava: dr. Alenka Tuta-Rebula

Soprireditelj: Referat za izobraževanje

od sobote, 2. januarja, od 14.30 do nedelje, 3. januarja, do 16.30

Príprava na zakon

Vodi: Jože Kopeinig z referenti

od nedelje, 3. januarja, od 18. ure do srede, 6. januarja, do 13. ure

Javljam se k besedi

Izobraževalni dnevi za dekleta in fante naših kmetij, za mlajše žene in može, za vse zainteresente

Spremljevalca tečaja: dip. inž. Štefan Domej in Martin Pandel

v sredo, 13. januarja, ob 19.30

Začetek tečaja „JOGA“, nem. Vodi: Krista Demšar, Breška vas

GALERIJA TINJE: (do 10. januarja 1988)

Razstava del Draga Druškoviča (slike — risbe)

● Št. Primož

NOVOLETNI KONCERT

Čas: nedelja, 3. januar 1988, ob 14.30

Kraj: kulturni dom v Št. Primožu

Priveditelj: SPD „Danica“ v Št. Primožu

Nastopajo: MePZ SPD „Danica“, vokalni ansambel SPD „Danica“, mlajši mladinski zbor SPD „Danica“, MoPZ SPD „Trta“ v Žitari vasi, MePZ SPD „Vinko Poljanec“, MePZ „Zarja“.

● Borovlje

SILVESTROVANJE

Čas: četrtek, 31. decembra 1987, ob 20.00 uri

Kraj: mestna hiša v Borovljah

Priveditelj: Slovenska prosvetna društva: „Borovlje“, iz Št. Janža, Slovenjega Plajberka in Sel-Kota

Za ples bo igral Planinski sekstet

Rezervacije miz možne pri Melhiorju Verdalu, tel.: 0 42 27 / 21 392

● Vogrče

SILVESTROVANJE

Čas: četrtek, 31. december 1987, ob 20.00 uri

Kraj: pri Florijanu v Vogrčah

Priveditelj: MePZ „Podjuna — Piliberk“

Igra: ansambel „Generacija“ iz Slovenije in kvartet „4J“

● Št. Jakob

BOŽIČNICA

Čas: na Štefanovo, 26. decembra 1987, ob 14.00 uri

Kraj: župnišče Št. Jakob

Priveditelj: farna mladina in SPD „Rož“

SPORED: TOMBOLA IN KULTURNI SPORED

Nastopajo: ženski pevski zbor Milko Skoberne z Jesenic, ansambel „Drava“, pastirci iz „Pastirske Igre“

● Celovec

37. SLOVENSKI PLES

Čas: sobota, 9. januar 1988, ob 20.00 uri

Kraj: Dom sindikata v Celovcu

Priveditelj: Slovenska prosvetna zveza

Igrata: ansambel AGROPOP (Ljubljana) in ŠIK (Velenje)

Društva in organizacije lahko rezervirajo mize. Vstopnice v predprodaji pri krajevnih društvih, v slovenskih knjigarnah in v pisarni Slovenske prosvetne zveze.

● Ljubljana

Otvoritev razstave

FRANC GORŠE

Čas: sredo, 23. december 1987, ob 18.00 uri

Kraj: Moderna galerija Ljubljana

RADIO CELOVEC

Slovenske oddaje

Četrtek, 24. 12. 1987

18.10—18.47 Božični nagovor (škof dr. Egon Kapellari) — Sveta noč, blažena noč.

Petek, 25. 12. 1987

Božič — Pastirska igra — I.

Sobota, 26. 12. 1987

Štefanovo — Pastirska igra — II.

Nedelja, 27. 12. 1987

Voščila.

Ponedeljek, 28. 12. 1987

Uspešnica leta 1987 — sklep javnih prireditelj avstrijskega radia — Slovenski spored in slovenskih prosvetnih društev.

Torek, 29. 12. 1987

Halo, prijatelji — Partnerski magacin: Kaj naj bi prineslo novo leto?

Sreda, 30. 12. 1987

Zabavni spored.

Četrtek, 31. 12. 1987

18.10—18.57 Dobra volja je najbolja.

Petek, 1. 1. 1988

Srečno novo leto! Politiki in kulturni funkcionarji ob začetku novega leta.

Sobota, 2. 1. 1988

Duhovni nagovor — Voščila.

Nedelja, 3. 1. 1988

Glasbena produkcija leta 1987 (prezrez).

Ponedeljek, 4. 1. 1988

Slovenski športniki leta.

Torek, 5. jan. 1988

Zakleta kača — pripoveduje Mici Kraucer.

Posebno ugodne avtogume dobite pri

KRIVOGRADU

v Šmihelu 60, ☎ 0 42 35/25 37

Zimske avtogume:

145—13	šil. 640,—
155—13	šil. 695,—
165—13	šil. 790,—
175—14	šil. 940,—
175/70-13	šil. 850,—
185/70-13	šil. 895,—

Traktorske gume:

11—28	namesto 5.090,—	samo 3.300,—
14—34	namesto 11.990,—	samo 7200,—

Montaža brezplačna!

Stroje za mešanje mesa in testa do 50 kg.

S tem kuponom podprete tudi SAK s

5%

Ime:

● Sele

ŠPORTNI PLES

Čas: nedelja, 27. december 1987, ob 20.00 uri

Kraj: farna dvorana v Selah

Priveditelj: DSG Sele-Zell

Za ples igra: „Planinski sekstet“

● Šmihel

SEN KRESNE NOČI

Čas: na praznik sv. treh kraljev, 6. januarja 1988, ob 14.30

Kraj: farna dvorana v Šmihelu

Nastopajo: igralci SPD „Zarja“

v Železni Kapli

Priveditelj: Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu

● Železna Kapla

KONCERT SLOVENSKEGA OKTETA

ob 80-letnici SPD „Zarja“ v Železni Kapli

Čas: na Štefanovo, v soboto, 26. decembra 1987, ob 14.30

Kraj: farna dvorana v Železni Kapli

Priveditelj: Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak torek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (04 63) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

ZADNJA MOŽNOST SPOZNATI AVSTRIJO

Izdajatelj
Janko Ferik in Peter Kersche

LETZTE MÖGLICHKEIT ÖSTERREICH KENNENZULERNEN

Herausgegeben von
Janko Ferik und Peter Kersche

WÖRTERBÜCHER ZU ÖSTERREICHISCHEN AUTOREN	WÖRTERBÜCHER ZU ÖSTERREICHISCHEN AUTOREN	WÖRTERBÜCHER ZU ÖSTERREICHISCHEN AUTOREN	WÖRTERBÜCHER ZU ÖSTERREICHISCHEN AUTOREN	WÖRTERBÜCHER ZU ÖSTERREICHISCHEN AUTOREN	WÖRTERBÜCHER ZU ÖSTERREICHISCHEN AUTOREN	WÖRTERBÜCHER ZU ÖSTERREICHISCHEN AUTOREN	WÖRTERBÜCHER ZU ÖSTERREICHISCHEN AUTOREN	WÖRTERBÜCHER ZU ÖSTERREICHISCHEN AUTOREN
1	2	3	4	5	6	7	8	9
DER WORT- SCHATZ	DER WORT- SCHATZ	DER WORT- SCHATZ	DER WORT- SCHATZ	DER WORT- SCHATZ	DER WORT- SCHATZ	DER WORT- SCHATZ	DER WORT- SCHATZ	DER WORT- SCHATZ
VON HELMUT EISENDLE	VON JANKO FERK	VON WALTER GROND	VON R. P. GRUBER	VON PETER HANDKE	VON PETER KERSCHE	VON DOROTHEA MACHEINER	VON FRIEDRIKE MAYRÖCKER	VON PETER VUJICA
ÖW V 	ÖW V 	ÖW V 	ÖW V 	HERMAGORAS / MOHORJEVA 	ÖW V 	ÖW V 	ÖW V 	ÖW V

Letzte Möglichkeit Österreich kennenzulernen/Zadnja možnost spoznati Avstrijo

„Dvojezična antologija proze s teksti Helmuta Eisendleja, Janka Ferka, Walterja Gronda, R. P. Gruberja, Petra Handkeja, Petra Kerscheja, Dorotheje Macheiner, Friederike Mayröcker in Petra Vujice. Nemška besedila sta prevedla v slovenščino Stanko Jarc in Lučka Jenčič. Zbirka s 144 stranmi je vezana, zaščitena z ovitkom in stane 198,— šilingov.“ Mohorjeva*** „V knjigi gre za izbrana besedila res prvovrstnih avstrijskih avtorjev.“ ORF*** „Tako blede knjige kakor ‚Nova avstrijska proza‘ in podobno sva hotela prepustiti drugim.“ Izdajatelj Janko Ferik in Peter Kersche*** „Pridite in kupite, da boste BRALI!“ Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt/Celovec, tel.: (04 63) 56 5 15/17

Vsem našim prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

TISKARNA, DIJAŠKA DOMOVA, ŠTUDENTSKI DOM „KOROTAN“, KNJIGARNA

Vsem našim bralcem, poverjenikom in raznašalcem naših knjig najlepša hvala za zvesto prijateljstvo. Vesel Božič in srečno novo leto!

MOHORJEVA ZALOŽBA

MOHORJEVA — moj najstarejši kulturni dom!

JANKO MESSNER

ZA V KOROŠKE JASLICE

BREZ PRAZNIKOV DA JE ŽIVLJENJE SIVA, ENOLIČNA GMOTA, SEM BRAL TE DNI V BOŽIČNI POSLANICI CELOVŠKEGA DUHOVNIKA. NEVERJETNO! SAM BOG VE, KAJ TA MOŽ O

PRAZNIKIH POČENJA IN KAJ OB DELAVNIKIH. NA MISEL MI PRIHAJA GOETHEJEVA O PRAZNIKIH: NIČ NI TEŽE PRENAŠATI KAKOR VRSTO PRAZNIŠKIH DNI. PA GORIŠKI SLAVČEK, KI PRAVI, DA ŽIVLJENJE NI PRAZNIK.

Posebno ne življenje koroških Slovencev, ki je politično, kajti politika, tako pravijo, je počestnica, ničvredna deklina. Zato naj bojo moje misli delavniško oblečene. Nekdo mora končno tudi gnoj skidati iz tega našega velikanskega hleva, vulgo Kärntner Hamatle, najsi vsa skupna Koroška že v topli izbi pod drevescem božičuje. A to čiščenje je težavnejše, kakor je bilo Avgijevo, saj ne moreš živadi iz hleva nagnati — v zimski mraz.

Nemec je hudič, sem slišal pri naši zadnji demonstraciji. To ni res. V resnici je suženjske narave, saj uboga brez biča, na samo besedo. Na sam Hitlerjev pogled. Na sam Haiderjev migljaj. Na samo Waldheimovo prijetno solzo samopomilovanja. Hlapčevstvo je v njem samem. Zasihrano je globoko v nje-

govi duši. Njegov napuh, njegova surovost sta samo posledica, sta samo izraz tega hlapčevskega duha. In če je takšen Nemec vrh vsega še novinar v službi vplivnega gosposkega razreda, je dvojen hlapec.

Zdi se mi, da predstavniki naših narodnih interesov tega ne vejo, saj bi si drugače izmislili učinkovitejšo, dolgoročno strategijo, ki bi „Nemca“ od znotraj osvobajala in mu tako oči odprla, da je preganjanje sosedovega jezika barbarstvo. Raje ti gre — brez modrosti in ponosa — kateri teh naših „predstavnikov“ in se s takim surovim, nastopaškim političnim gobezdalom celo potika — v svoji slinavi sli po politični veljavi, pri tem pa še opazi ne, da ga taisto gobezdalo prezira in v žep vtika.

In glej, to je dediščina našega tisočletnega sožitja z nasilnikom v deželi — naše domače slovensko hlapčevstvo, izvirni greh našega naroda, ta naša potuhnjenost, naša prilizljivost, naše spoznanje, da se v tej deželi po kolenih hitreje in dalje pride kakor pokonci. Bog se nas usmili, — pa se nas ne bo.

Če nas že tlačijo k naši „lastni“ zemlji, da po njej lazimo sključeni in skrušeni, zapičimo končno — tam pri tleh — oči v to „našo“ zemljo, poiščimo v njej sledi naših prednikov, poiščimo tisto, ki kaže naravnost in katere korak ne podrsava, ne caplja, ne ovinka, ampak je umirjen, dolg in čvrst.

In pojdimo po tej sledi v zavesti, da je ta zemlja naša mati, da ni nikogaršnja in da je na-

ša pot po njej samo enkratna in — kratka. In da se človek razlikuje od živadi vsaj po pokončni hoji. Po ponosu in dostojanstvu.

In če bojo v šoli potisnili naše otroke v kot, jim vrnimo milo za drago: bojkotirajmo jo! Vsi, solidarno, vztrajno. Saj so nas nasilniki v Pliberku in Velikovcu leta 1958 naučili, kako je treba oblast ugnati s „pravico staršev“.

Pa še to zaključno misel za pod božično drevesce: ko bomo zaničevani in preganjeni verovali le še v zaničevane in preganjane — pri nas in v širnem svetu, bomo šele vredni imenovati se kristjane. Tedaj pa bo nemara oživel tudi celuloidni božiček v jaslicah, pred katere sprenevedasto, presiti in zadovoljni sami s seboj, tako po božno poklekamo.